

Załącznik
do Uchwały XXXVI/197/14
Rady Powiatu Pyrzyckiego
z dnia 16 kwietnia 2014 r.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO POWIAT PYRZYCKI

NA LATA 2014 - 2020

M A R Z E C 2 0 1 4

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	4
2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM PLANEM ROZWOJU LOKALNEGO	5
2.1. Ogólna charakterystyka	5
2.1.1. Położenie, powierzchnia, ludność	5
2.1.2. Ochrona środowiska przyrodniczego	6
2.1.3. Zagospodarowanie przestrzenne	10
2.1.4. Własność nieruchomości	11
2.1.5. Obiekty zabytkowe	12
2.1.6. Turystyka	17
2.2. Gospodarka	22
2.2.1. Pracodawcy	22
2.2.2. Podstawowe branże	26
2.3. Infrastruktura techniczna	28
2.3.1. Sieć wodno- kanalizacyjna i gospodarka odpadami	28
2.3.2. Sieć transportowa	30
2.3.3. Stopień gazyfikacji	33
2.3.4. Stan telefonizacji przewodowej i bezprzewodowej	33
2.4. Edukacja	34
2.5. Pomoc społeczna i ochrona zdrowia	35
2.5.1. Demografia	35
2.5.2. Stan ludności	38
2.5.3. Warunki i jakość życia mieszkańców	38
2.5.4. Grupy społeczne wymagające wsparcia	40
2.6. Rynek pracy i bezrobocie	41
2.7. Bezpieczeństwo publiczne	43
3. ANALIZA SWOT	47
4. ZADANIA MAJĄCE NA CELU POPRAWĘ SYTUACJI	49
5. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW	51
5.1. Planowane do realizacji projekty i zadania inwestycyjne w latach 2014 - 2020	51
5.2. Źródła finansowania planowanych do realizacji przedsięwzięć	60
6. POWIĄZANIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO	66
7. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	68
8. PLAN FINANSOWY NA LATA 2014 - 2020	70
7.1. Sytuacja finansowa powiatu w 2013r.	70
7.2. Wieloletni plan inwestycyjny	72
9. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	74
10. SPOSÓB MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	75

Wstęp

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020 (PRL) ma charakter strategiczny dla całego Powiatu i służy realizacji polityki programowania rozwoju lokalnego i regionalnego. Obejmuje on analizę i diagnozę sytuacji obecnej powiatu, wyznacza wizję rozwoju oraz prezentuje opis planowanych zadań inwestycyjnych na lata 2014 – 2020 wraz z planem finansowym. Opracowanie dokumentu stanowi aktualizację Planu Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2008 – 2013.

Zapisy Planu spójne są ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 oraz z Planami i Strategiami rozwoju poszczególnych gmin Powiatu Pyrzyckiego.

Priorytetowe inwestycje na najbliższe lata zostały zaproponowane przez dyrektorów wydziałów i jednostek organizacyjnych powiatu oraz komendantów i kierowników służb powiatowych.

Plan Rozwoju Lokalnego przygotowany został w celu stworzenia możliwości pozyskiwania środków pozabudżetowych, pochodzących zarówno z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej jak i innych programów dostępnych w ramach funduszy krajowych, dlatego też, zakłada się systematyczne monitorowanie realizacji założonych przedsięwzięć wraz z możliwością rozszerzania PRL o dodatkowe zadania.

1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Obszarem realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki 2014 – 2020 jest cały obszar Powiatu Pyrzyckiego, w skład, którego wchodzi gminy: Bielice, Kozielice, Lipiany, Przelewice, Pyrzyce i Warnice.

Realizacja Planu obejmuje lata 2014– 2020.

Przy opracowywaniu Planu wykorzystane zostały istniejące opracowania:

- Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2008 – 2013,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych do 2013r.
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy do 2014r,
- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pyrzyckim do 2014r,
- Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych do 2015r,
- Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego do 2015r,

- Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Powiecie do 2017r,
- Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi,
- Program Ochrony Środowiska do 2015r,
- Program Rozwoju Kultury Fizycznej i Sportu do 2018r,
- Program Pomocy Dziecku i Rodzinie na lata 2008-2015,
- Plany i strategie rozwoju poszczególnych gmin Powiatu Pyrzyckiego,
- Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020.
- Strategia Rozwoju Kraju 2020

Plan określa szczególne obszary, które stanowią przestrzeń powiatu:

- Infrastruktura transportowa,
- Infrastruktura społeczna,
- Gospodarka nieruchomościami,

W tych obszarach realizowane będą poszczególne przedsięwzięcia finansowane zarówno w oparciu o środki z budżetu państwa, Unii Europejskiej oraz środki własne powiatu.

2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM PLANEM ROZWOJU LOKALNEGO

2.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

2.1.1. Położenie, powierzchnia, ludność

Powiat Pyrzycki powstał 1 stycznia 1999r. w wyniku reformy administracyjnej kraju. Obszar Powiatu Pyrzyckiego zajmuje południowo-zachodnią część Województwa Zachodniopomorskiego. Przez powiat przebiega 15 południk długości geograficznej wschodniej, zaś przez jego południowe krańce przebiega 53 równoleżnik szerokości geograficznej północnej. Graniczy on od południa z powiatem myśliborskim, od zachodu z powiatem gryfińskim, od północy i wschodu z powiatem stargardzkim. Zajmuje łącznie 726 km² zamieszkuje tu 40 873 mieszkańców (dane na dzień 31 grudnia 2013 r.),

głównie na wsi i należy on do najmniejszych terytorialnie w województwie zachodniopomorskim. Potencjał ludnościowy jest nierównomiernie rozłożony - prawie połowa ludności mieszka w gminie Pyrzyce. W powiecie są tylko dwa miasta: Pyrzyce – stolica powiatu oraz Lipiany. Jest to powiat o najmniejszym w województwie stopniu zurbanizowania.

2.1.2. Ochrona środowiska przyrodniczego

Charakterystyczną cechą Powiatu Pyrzyckiego jest duże bogactwo krajobrazu należącego do typu młodoglacjalnego. Dominującym elementem morfologicznym są tu równiny i wzniesienia morenowe. Ziemia Pyrzycka znajduje się na obszarze moreny dennej zlodowacenia bałtyckiego otaczającej obniżenie Niziny Pyrzyckiej od południa wzniesieniami Pojezierza Myśliborskiego, a od północy Puszcza Goleniowską oraz wzgórzami Warszawskimi. Bliskość Morza Bałtyckiego powoduje, że klimat powiatu jest łagodniejszy zimą i chłodniejszy latem, co powoduje niską amplitudę temperatury rocznej.

Dane klimatyczne dla Powiatu Pyrzyckiego:

- Średnia temperatura roczna: 8,0 – 9,0 °C
- Średnia temperatura okresu V-VII: 13,5 – 14,0 °C
- Średnie opady atmosferyczne: 550 – 650 mm
- Długość okresu wegetacyjnego: 215 – 218 dni

Stosunkowo często występują lata z niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi. W okresie wiosennym zdarzają się przymrozki i posuchy atmosferyczne, latem burze gradowe i niedobory nasłonecznienia. Mimo tych negatywnych zjawisk atmosferycznych panujące warunki klimatyczne, są dla wegetacji jednymi z korzystniejszych w województwie. Powiat znajduje się na terenie występowania wód geotermalnych określonym, jako subbasen Szczeciński. Energia geotermalna (temperatura wody ok. 60°C) tych wód wykorzystywana jest dla celów grzewczych w miejskim systemie ciepłowniczym w Pyrzycach od roku 1996.

Powiat Pyrzycki znany jest z żyznych i bogatych w próchnicę gleb. Podstawowym typem gleb są gleby brunatne. Są one prawie w całości zajęte pod uprawę polową. Użytki rolne zajmują ok. $\frac{3}{4}$ ogólnej powierzchni powiatu. W strukturze zasiewów udział mają zboża (żyto), następnie rośliny okopowe (ziemniaki i buraki cukrowe). Występują tu również czarne ziemie pyrzyckie - najżyźniejsze gleby na Pomorzu Zachodnim. Zaliczane są od I do III klasy bonitacyjnej, kompleksu pszenno-buraczanego o dobrej strukturze i żyzności. Dominują gleby dobre i bardzo dobre.

Produkcja zwierzęca na terenie powiatu nie jest intensywna. W zdecydowanej większości skupia się w średniej wielkości gospodarstwach rolnych utrzymujących zwierzęta w sposób tradycyjny.

Na terenie powiatu występuje gęsta sieć rzek i strumieni, liczne jeziora oraz tereny podmokłe i torfowiska. Obszar powiatu odwadniają dwie większe rzeki uchodzące do Odry: Płonia i Myśła. Występujące na Ziemi Pyrzyckiej jeziora (w tym Miedwie i Płoń) należą do jezior polodowcowych, głównie rynnowych. Bardzo licznie spotykane są także drobne jeziorka o owalnych kształtach zwane „oczkami”. Pod względem, jakości wód powierzchniowych i płytkich wód podziemnych zagrożenia warstwy wodonośnej zanieczyszczeniem występują w wysokim stopniu jedynie na obszarze zlewni jeziora Barlineckiego, doliny Płoni oraz położony na wschód od Pyrzyc w kierunku Przelewic.

Powiat Pyrzycki należy do najmniej zalesionych w Województwie Zachodniopomorskim. Wszystkie dostępne dla rolnictwa powierzchnie zajęte zostały pod uprawy. Większe kompleksy leśne występują w okolicy Lipian, Trzeborza, Swochowa. Ponadto dzika roślinność i zalesienia występują w dolinach rzecznych i wokół jezior, na skarpach i stokach wzgórz. Uwarunkowania ochrony środowiska, a zwłaszcza przyrody, tworzy szereg powiązanych ze sobą elementów. Na szatę roślinną silnie oddziałuje gospodarka, zwłaszcza rolna. Poziom lesistości poszczególnych gmin jest różny – najwyższy w gminach Bielice i Kozielice, a najniższy w gminach Warnice i Lipiany. Zagrożeniem dla utrzymania właściwego stanu środowiska lasów jest ich silna

penetracja w okresie letnim oraz fragmentaryzacja kompleksów leśnych przez rozwój sieci komunikacyjnej i zabudowy turystycznej.

Atrakcją jest 30 hektarowy Ogród Dendrologiczny w Przelewicach z zespołem pałacowo-folwarcznym, jedyny w województwie i jeden z nielicznych w kraju. Wartość parku polega nie tylko na wielkiej ilości zgromadzonych tutaj gatunków, ale również na pięknym jego urządzeniu, na doskonałym rozplanowaniu poszczególnych grup roślin, stawów i strumieni. Jest to wyspa zieleni i kwiatów ze wspaniałym ogrodem japońskim, kolekcją rododendronów i azalii, źródłiskiem, aleją róż, aleją świerków, stawem ze stworzoną przy nim kolekcją roślin wodnych i błotnych oraz ogrodem skalnym. Oprócz kolekcji liczącej ok. 1200 gatunków piękno Ogrodu polega na rozpiętości czasowej ich kwitnienia od późnej zimy do wczesnej jesieni.

Na terenie powiatu znajdują się 3 rezerваты przyrody: **Rezerwat przyrody Brodogóry** - jeden z najcenniejszych obiektów utworzonych dla ochrony zanikających w całym kraju muraw kserotermicznych – zbiorowisk ciepłolubnych roślin. W Brodogórach znajdują się stanowiska 51 gatunków roślin kserotermicznych, z ogólnej liczby 106, występujących na całym obszarze Pomorza, oraz trzy zbiorowiska muraw stepowych. Powierzchnia rezerwatu to 5,24 ha, z czego 4,46 ha leży w miejscowości Grędziec, gmina Warnice, a 0,76 ha leży na terenie gminy Pyrzyce. Najcenniejszymi gatunkami są: gorsz siny, czyściec kosmaty i prosty, fiołek pagórkowaty, dzwonek boloński i syberyjski oraz pierwiosnek lekarski. Wzdłuż rezerwatu prowadzi znakowany turystyczny Szlak Ziemi Pyrzyckiej im. Stanisława Jansona (długość 58 km).

Rezerwat florystyczny „Stary Przylep” to rezerwat stepowy o powierzchni 2,13 ha, obejmuje wąwóz w skarpie doliny Płoni przy koloni Stary Przylep. Rezerwat położony przy drodze powiatowej Obryta-Lubiatowo, na obszarze specjalnej ochrony ptaków (OSO) Natura 2000 "Jezioro Miedwie i Okolice" (PLB 320005). Znajduje się na trasie II zielonego szlaku rowerowego: Warnice - Barnim – Obryta - Wójcin - Kłęby - Załęcino - Zaborsko - Cieczysław - Stary Przylep- Rezerwat Stary Przylep - Czernice - Rezerwat Brodogóry - Grędziec - Wierzbno - Koszewo - Dębica – Warnice.

Rezerwat florystyczny Jezioro Jasne. Obszar północnej części Jeziora Jasnego wraz ze znajdującymi się na niej wyspami o łącznej powierzchni 15,23ha. Położony jest na terenie gmin Lipiany i Myślibórz. W pobliżu znajdują się miejscowości Derczewo, Mielęcinek i Sitno. Rezerwat obejmuje płytką odnogę jeziora, z przyległymi szuwarami. Obiekt ten jest cenny nie tylko ze względu na wartości florystyczne, ale również ze względu na piękno krajobrazu. Występuje tu należąca do największych osobliwości flory wodnej wolfia bezkorzeniowa (*Wolffia arrhiza*). Jest to najmniejsza roślina naczyniowa świata. Masowe jej występowanie uwarunkowane jest korzystnymi warunkami topograficznymi i mikroklimatycznymi, jakie istnieją w dolinie, w której znajduje się Jezioro Jasne. Spotkać tam można również inne rzadkie gatunki wodne, takie jak: zespół rzęs (*Lemna*), lilie wodne (*Lilium*), żabiściek (*Hydrocharis*), osokę aloesowatą (*Stratiotes aloides*).

Ponadto istnieje kilka pomników przyrody (dębów szypułkowych i cis pospolity na terenie gminy Przelewice, głaz narzutowy na terenie Pyrzyce). Cenny pod względem przyrodniczym i charakteryzujący się posiadaniem ponadregionalnych walorów krajobraz doliny rzeki Płoni i jeziora Płoń oraz nagromadzone w ich sąsiedztwie walory kulturowe i przyrodnicze wymagają podjęcia szczególnego działania zmierzającego do poprawy stanu środowiska naturalnego tego obszaru.

Specjalnej ochrony i renaturalizacji wymagają ciągi i połączenia ekologiczne ze szczególnym uwzględnieniem dolin rzeki Płoni i jej dopływów. Ważną decyzją było wyznaczenie obszaru jeziora Miedwie i rzeki Płoni (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 - Kod obszaru PLB320005) do obszarów Natura 2000 (łączna powierzchnia obszaru – 16.511,00 ha, w tym terenów leżących w gminach Bielice, Przelewice, Pyrzyce i Warnice).

Powiat Pyrzycki jest jedną ze stref województwa zachodniopomorskiego objętych roczną oceną jakości powietrza. Według wyników pomiarów (2009r.) przeprowadzonych na terenie Powiatu Pyrzyckiego wszystkie mierzone parametry

kwalifikują powiat do klasy A czyli do klasy, która nie przekracza poziomu dopuszczalnego.

Brak wdrożonej kompleksowej gospodarki wszystkimi rodzajami odpadów, w tym systemu selektywnej zbiórki odpadów stałych oraz niska świadomość ekologiczna są powodem powstawania dzikich wysypisk stanowiących zagrożenie dla środowiska i obniżających jego walory estetyczne. Poza tym zagrożeniami dla środowiska szczególnie dla wód powierzchniowych i podziemnych, są:

- nieczyszczone bądź słabo czyszczone ścieki komunalne,
- emisja komunikacyjnych zanieczyszczeń i hałasu

2.1.3. Zagospodarowanie przestrzenne

Gminy posiadają Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, chociaż w niektórych przypadkach są one opracowane fragmentarycznie dla niewielkiej liczby miejscowości, bądź działek. To znacznie spowalnia procesy inwestycyjne, zmuszając do ustalania warunków zabudowy i zagospodarowania w trybie rozprawy administracyjnej.

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów (w ha) – luty 2014r

Rodzaje gruntów na terenie powiatu	Powierzchnia (w ha)
Użytki rolne:	58337
Grunty orne	48455
Sady	391
Łąki trwałe	6035
Pastwiska trwałe	2307
Grunty rolne zabudowane	733
Grunty pod stawami	98
Grunty pod rowami	318
Użytki leśne oraz grunty zadrzewione	4953
Lasy i grunty leśne	4785
Grunty zadrzewione i zakrzewione	168
Grunty zurbanizowane i zabudowane	3250

Tereny mieszkaniowe	339
tereny przemysłowe	306
Inne tereny zabudowane	0
Zurbanizowane tereny niezabudowane	86
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	184
Użytki kopalne	11
Tereny komunikacyjne, w tym:	
drogi	2213
koleje	111
Grunty pod wodami	3605
płynącymi	3481
stojącymi	124
Nieuzytki	2317
Tereny różne	34
RAZEM (powierzchnia ewidencyjna):	72496
Powierzchnia geodezyjna:	72600

2.1.4. Własność nieruchomości

Tabela 2. Struktura własności gruntów (luty 2014r.)

Struktura własności gruntów na terenie powiatu	Powierzchnia w ha	Bielice	Kozielice	Lipiany	Przelewice	Pyrzyce	Warnice
Grunty Skarbu Państwa w wyłączeniu gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	19389	8412	9440	9441	16193	20398	8612
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	175						
Grunty gmin i związków między gminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	3804						
Grunty gmin i związków między gminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	142						
Grunty, które są własnością samorządowych osób prawnych oraz grunty których właściciele są nieznanymi	1						

Grunty osób fizycznych	34636						
Grunty spółdzielni	1402						
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	1678						
Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	175						
Grunty powiatów przekazanych w użytkowanie	0						
Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	83						
Grunty województw przekazanych w użytkowanie	0						
Grunty będące przedmiotem własności i władania osób niewymienionych powyżej	11011						
RAZEM (powierzchnia ewidencyjna)	72496	72496					
POWIERZCHNIA GEODEZYJNA		72600					

2.1.5. Obiekty zabytkowe

Na terenie Powiatu Pyrzyckiego znajduje się szereg różnorodnych obiektów zabytkowych umieszczonych w rejestrze konserwatora zabytków, mogących stanowić przedmiot zainteresowania zarówno turystów, jak i osób zajmujących się zawodowo dziedzictwem kulturowym. Wśród zabytków jest wiele przykładów architektury sakralnej. W każdej niemal miejscowości można znaleźć zabytkowy kościół. Są to najczęściej budowle wzniesione z granitowych ciosów w stylu gotyckim.

Do najbardziej charakterystycznych form zabudowy decydujących o specyfice krajobrazu kulturowego powiatu zaliczają się układ staromiejski o średniowiecznej metryce w Lipianach (wymaga jeszcze renowacji i rewitalizacji) oraz średniowieczny system murów obronnych w Pyrzycach. Na uwagę zasługują także grobowce megalityczne z epoki kamienia i cmentarzyska kurhanowe w okolicach Karska w gminie Przelewice.

Tabela 3. Wykaz zabytków z terenu Powiatu Pyrzyckiego wpisanych do rejestru Zachodniopomorskiego Konserwatora Zabytków.

MIEJSCOWOŚĆ	GMINA	POWIAT	OBIEKT	NUMER	DATA	NR DECYZJI
Babin	Bielice	Pyrzyce	kościół Wniebowzięcia NMP	454	1963-12-16	Kl.20/86/63
Barnim	Warnice	Pyrzyce	kościół Narodzenia NMP	455	1963-12-16	Kl.20/87/63
Batowo	Lipiany	Pyrzyce	pałac (ruina)	815	1978-08-10	Kl.I.5340/11/78
Batowo	Lipiany	Pyrzyce	park dworski	926	1980-12-03	KL.I.5340/48/80
Bielice	Bielice	Pyrzyce	kościół MB Królowej Polski	456	1963-12-16	Kl.20/88/63
Brzesko	Pyrzyce	Pyrzyce	kościół Narodzenia NMP	19	1954-06-18	Kl.V.-0/22/54
Brzesko	Pyrzyce	Pyrzyce	dzwonnica	423	2009-09-08	DZ-4140/20/K/2009
Brzesko	Pyrzyce	Pyrzyce	cmentarz przykościelny z murem i bramami	423	2009-09-08	DZ-4140/20/K/2009
Brzesko	Pyrzyce	Pyrzyce	plebania	423	2009-09-08	DZ-4140/20/K/2009
Czarnowo	Kozielice	Pyrzyce	kościół Ducha Św.	531	1965-12-22	Kl.20/4/65
Czernice	Pyrzyce	Pyrzyce	dwór ob.dom dziecka /otoczenie/	145	2003-12-10	DZ-4200/32/O/01/2003
Gardziec	Przelewice	Pyrzyce	kościół M B Różańcowej	457	1963-12-16	Kl.20/89/63
Jesionowo	Przelewice	Pyrzyce	kościół pomocniczy parafii pw. Chrystusa Króla	125	1956-07-04	Kl.V.-0/121/56
Karsko	Przelewice	Pyrzyce	pałac	1194	1991-10-05	PSOZ/Sz-n/III/5340/165/91
Kluki	Przelewice	Pyrzyce	kościół św. Teresy od Dzieciątka Jezus	532	1965-12-22	Kl.20/5/65
Kluki	Przelewice	Pyrzyce	dwór (budynek nr 21)	95	2002-04-11	DZ-4200/3/O/2002
Kłodzino	Przelewice	Pyrzyce	kościół św. Antoniego z Padwy	174	1956-07-27	Kl.V.-0/124/56
Kłodzino	Przelewice	Pyrzyce	pałac	1203	1991-11-09	PSOZ/Sz-n/III/5340/197/91
Kłodzino	Przelewice	Pyrzyce	park dworski	1203	1991-11-09	PSOZ/sz-n/III/5340/197/91
Kosin	Przelewice	Pyrzyce	kościół (do skreślenia z rej.)	182	1956-11-16	Kl.V.-0/102/56
Kozielice	Kozielice	Pyrzyce	kościół św. Stanisława BM	290	1958-07-05	Kl.V.-0/64/58
Krasne	Lipiany	Pyrzyce	pałac (ruina)	1202	1991-11-08	PSOZ/Sz-n/III/5340/194/91
Krasne	Lipiany	Pyrzyce	park dworski	922	1980-12-01	KL.I.5340/44/80
Krzemlin	Pyrzyce	Pyrzyce	park dworski	937 A	1980-12-05	KL.I.5340/61/80
Krzemlin	Pyrzyce	Pyrzyce	dwór	173	1956-10-24	
Krzemlin	Pyrzyce	Pyrzyce	wieża i ściana zach. kościoła św. Wojciecha	270	2006-08-22	DZ-4200/25/O/2006
Krzemlin	Pyrzyce	Pyrzyce	park dworski	173	1956-10-24	Kl.V.-0/181/56
Laskowo	Przelewice	Pyrzyce	park dworski	1199	1997-03-12	DZ-4200/42/O/96/97

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

Laskowo	Przelewice	Pyrzyce	pałac	1200	1991-10-15	PSOZ/Sz-n/III/5340/178/91
Laskowo	Przelewice	Pyrzyce	kościół NSPJ	128	1956-07-31	KI.V.-0/126/56
Letnin	Pyrzyce	Pyrzyce	kościół MB Różańcowej	352	1958-09-12	KI.V.-0/116/58
Linie	Bielice	Pyrzyce	park dworski	2	1999-03-05	DZ-4200/55/O/98/99
Linie	Bielice	Pyrzyce	cmentarz przykościelny	1182	1991-05-15	PSOZ/Sz-n/5340/73/91
Linie	Bielice	Pyrzyce	folwark (zespół)	2	1999-03-05	DZ-4200/55/O/98/99
Linie	Bielice	Pyrzyce	pałac	2	1999-03-05	DZ-4200/55/O/98/99
Lipiany	Lipiany	Pyrzyce	budynek mieszkalny, ul. Jedności Narodowej 61	1301	1996-02-19	DZ-4200/36/O/95/96
Lipiany	Lipiany	Pyrzyce	budynek mieszkalny, ul. Szkolna 17	265	1957-10-22	KI.V.-0/290/57
Lipiany	Lipiany	Pyrzyce	budynek mieszkalny, ul. Armii Krajowej 29/31	264	1957-10-22	KI.V.-0/289/57
Lipiany	Lipiany	Pyrzyce	teren Starego Miasta	43	1955-07-30	KI.V.-0/22/55
Lipiany	Lipiany	Pyrzyce	budynek mieszkalny, ul. Oświęcimska 5 (do skreślenia z rej.)	262	1957-10-22	KI.V.-0/287/57
Lipiany	Lipiany	Pyrzyce	ratusz	221	1957-02-25	KI.V.-0/236/57
Lipiany	Lipiany	Pyrzyce	budynek mieszkalny, ul. Kościuszki 43	1265	1994-07-17	PSOZ/Sz-n/5340/107/94
Lipiany	Lipiany	Pyrzyce	kościół Wniebowzięcia NMP	222	1957-02-25	KI.V.-0/237/57
Lipiany	Lipiany	Pyrzyce	obwarowania miejskie	261	1957-10-22	KI.V.-0/285/57
Lipiany	Lipiany	Pyrzyce	budynek mieszkalny, ul. Jedności Narodowej 63	1302	1996-02-19	DZ-4200/37/O/95/96
Lubiatowo	Przelewice	Pyrzyce	gołębnik (w zespole folwarcznym "B")	1204	1991-11-12	PSOZ/Sz-n/III/5340/198/91
Lubiatowo	Przelewice	Pyrzyce	pałac	1193	1991-10-03	PSOZ/Sz-n/III/5340/164/91
Lubiatowo	Przelewice	Pyrzyce	kościół MB Nieustającej Pomocy	459	1963-12-16	KI.20/91/63
Łozice	Kozielice	Pyrzyce	cmentarz przykościelny	1114	1990-01-10	KI.3-5340/02/90
Łozice	Kozielice	Pyrzyce	kościół (ruina)	1114	1990-01-10	KI.3-5340/02/90
Mechowo	Pyrzyce	Pyrzyce	park dworski	944	1980-12-08	KI.I.5340/68/80
Mechowo	Pyrzyce	Pyrzyce	kościół św. Michała Archanioła	460	1963-12-16	KI.20/92/63
Mielęcin	Pyrzyce	Pyrzyce	park dworski	952	1980-12-12	KL.I.5340/77/80
Mielęcin	Pyrzyce	Pyrzyce	pałac ob. szkoła	296	2006-12-22	DZ-4200/70/O/2006
Mielęcin	Pyrzyce	Pyrzyce	kościół Nawiedzenia NMP	784	1976-10-22	KI.I.6801/16/76
Mielęcinek	Lipiany	Pyrzyce	park dworski	921	1980-12-01	KL.I.5340/43/80
Nieborowo	Pyrzyce	Pyrzyce	kościół MB Nieustającej Pomocy	777	2010-12-28	DZ-4140/69/AR/2010
Nieborowo	Pyrzyce	Pyrzyce	cmentarz przykościelny	777	2010-12-28	DZ-4140/69/AR/2010
Nieborowo	Pyrzyce	Pyrzyce	dom nr 33	99	2002-10-15	DZ-4200/52/O/98/2002
Nieborowo	Pyrzyce	Pyrzyce	chałupa nr 34	1280	1995-04-20	DZ-4200/2/O/95
Nowe Chrapowo	Bielice	Pyrzyce	cmentarz przykościelny	1113	1990-01-10	KI.3-5340/01/90

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

Nowe Chrapowo	Bielice	Pyrzyce	kościół (ruina)	1113	1990-01-10	Kl.3-5340/1/90
Nowielin	Pyrzyce	Pyrzyce	park dworski	949	1980-12-12	KL.I.5340/74/80
Nowielin	Pyrzyce	Pyrzyce	dwór (ruina)	768	1975-09-26	Kl.I.6801/2/75
Nowielin	Pyrzyce	Pyrzyce	kościół Niepokalanego Serca NMP	137	1956-07-31	Kl.V.-0/136/56
Obromino	Pyrzyce	Pyrzyce	dom nr 29	19	2002-09-09	DZ-4200/73/O/2000/2002
Obryta	Warnice	Pyrzyce	cmentarz przykościelny	1099	1989-06-26	Kl.3-5340/65/89
Obryta	Warnice	Pyrzyce	kościół MB Łaskawej	1099	1989-06-26	Kl.3-5340/65/89
Płońsko	Przelewice	Pyrzyce	cmentarz przykościelny	1175	1991-02-25	PSOZ/sz-n/5340/17/91
Płońsko	Przelewice	Pyrzyce	kościół (w odbudowie)	461	1963-12-16	Kl.20/93/63
Płońsko	Przelewice	Pyrzyce	dwór	1197	1991-10-12	PSOZ/Sz-n/III/5340/172/91
Płońsko	Przelewice	Pyrzyce	park dworski	1198	1991-10-12	PSOZ/Sz-n/III/5340/172/91
Półczyno	Lipiany	Pyrzyce	park dworski	927	1980-12-03	KL.I.5340/49/80
Przelewice	Przelewice	Pyrzyce	pałac	792	1976-12-03	Kl.I.6801/24/76
Przelewice	Przelewice	Pyrzyce	kościół MB Królowej Polski	145	1956-07-31	Kl.V.-0/144/56
Przelewice	Przelewice	Pyrzyce	dwór	551	1966-01-17	Kl.20/1/66
Przelewice	Przelewice	Pyrzyce	park dworski (ogród dendrologiczny)	791	1976-12-01	Kl.I.6801/23/76
Przelewice	Przelewice	Pyrzyce	zespół zabudowy folwarcznej	103	2002-10-28	DZ-4200/64/O/2000/2002
Przelewice	Przelewice	Pyrzyce	aleja kasztanowcowa Przelewice-Ślazowo	1222	1993-05-11	PSOZ/Sz-n/III/5340/69/93
Przywodzie	Przelewice	Pyrzyce	kościół Zwiastowania NMP	462	1963-12-16	Kl.20/94/63
Pstrowice	Pyrzyce	Pyrzyce	kościół św. Maksymiliana Marii Kolbego	627	2010-06-17	DZ-4140/134-4/K/AR/2010
Pstrowice	Pyrzyce	Pyrzyce	cmentarz przykościelny	627	2010-06-17	DZ-4140/134-4/K/AR/2010
Pstrowice	Pyrzyce	Pyrzyce	pałac	1123	1990-06-19	Kl.3-5340/85/90
Pstrowice	Pyrzyce	Pyrzyce	spichlerz dworski	1123	1990-06-19	Kl.3-5340/85/90
Pstrowice	Pyrzyce	Pyrzyce	park dworski	994	1982-10-27	Kl.I-5340/32/82
Pyrzyce	Pyrzyce	Pyrzyce	kościół św. Ducha (ob. biblioteka)	45	1955-07-30	Kl.V.-0/24/55
Pyrzyce	Pyrzyce	Pyrzyce	kościół NMP Bolesnej (poaugustiański)	349	1958-09-12	Kl.V.-0/112/58
Pyrzyce	Pyrzyce	Pyrzyce	obwarowania miejskie	54	1955-07-30	Kl.V.-0/33/55
Pyrzyce	Pyrzyce	Pyrzyce	studnia św. Ottona, ul. Warszawska	1181	1991-05-10	PSOZ/Sz-n/5340/69/91
Pyrzyce	Pyrzyce	Pyrzyce	budynek mieszkalny(ob.poczta), ul. Bogusława 15	1248	1993-11-30	PSOZ/Sz-n/III/5340/227/93
Pyrzyce	Pyrzyce	Pyrzyce	kościół Wniebowzięcia NMP /d.św. Maurycego/	65	1955-07-30	Kl.V.-0/44/55
Pyrzyce	Pyrzyce	Pyrzyce	teren Starego Miasta	38	1955-04-22	Kl.V.-0/17/55

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

Pyrzyce	Pyrzyce	Pyrzyce	park św. Ottona, ul. Warszawska	1181	1991-05-10	PSOZ/Sz-n/5340/69/91
Rokity	Kozielice	Pyrzyce	kościół (ruina)	534	1965-12-22	KI.20/6/65
Rokity	Kozielice	Pyrzyce	cmentarz przykościelny	1179	1991-04-04	PSOZ/Sz-n/5340/47/91
Rosiny	Przelewice	Pyrzyce	kościół św. Michała Archaniola	146	1956-07-31	KI.V.-0/145/56
Ryszewko	Pyrzyce	Pyrzyce	kuźnia (do skreślenia z rej.)	877	1979-09-26	KI.I.5340/43/79
Ryszewko	Pyrzyce	Pyrzyce	park dworski	948	1980-12-15	KL.I.5340/73/80
Ryszewo	Pyrzyce	Pyrzyce	cmentarz przykościelny	1140	1990-09-04	KI.3-5340/146/90
Ryszewo	Pyrzyce	Pyrzyce	kościół (ruina)	783	1976-10-22	KI.I.6801/15/76
Rzepnowo	Pyrzyce	Pyrzyce	cmentarz przykościelny	1118	1990-01-10	KI.3-5340/06/90
Rzepnowo	Pyrzyce	Pyrzyce	kościół Nawiedzenia NMP	1118	1990-01-10	KI.3-5340/06/90
Skrzynka	Lipiany	Pyrzyce	dwór	33	2000-03-01	DZ-4200/49/O/99/2000
Skrzynka	Lipiany	Pyrzyce	park dworski	918	1980-11-02	KL.I.5340/40/80
Stare Chrapowo	Bielice	Pyrzyce	kościół Podwyższenia Krzyża Świętego	899	2011-06-10	DZ.5130.14.AR.2011
Stare Chrapowo	Bielice	Pyrzyce	cmentarz przykościelny	899	2011-06-10	DZ.5130.14.AR.2011
Stary Przylep	Warnice	Pyrzyce	kościół św. Michała Archaniola	535	1965-12-22	KI.20/7/65
Swochowo	Bielice	Pyrzyce	kościół św. Antoniego z Padwy	466	1963-12-16	KI.20/98/63
Swochowo	Bielice	Pyrzyce	dwór /otoczenie/	360	2008-08-04	DZ-4200/18/O/2008
Swochowo	Bielice	Pyrzyce	park dworski	360	2011-02-25	DZ-4140/51-3/ES/AR/2010/2011
Ślázowo	Przelewice	Pyrzyce	aleja kasztanowcowa Przelewice-Ślázowo	1222	1993-05-11	PSOZ/Sz-n/III/5340/69/93
Tetyń	Kozielice	Pyrzyce	kościół MB Królowej Polski	160	1956-08-01	KI.V.-0/162/56
Warnice	Warnice	Pyrzyce	kościół NMP Matki Kościoła	465	1963-12-16	KI.20/97/63
Wierzbn	Warnice	Pyrzyce	kościół św.Józefa	467	1963-12-16	KI.20/99/63
Wołczyn	Lipiany	Pyrzyce	dwór	1080	1987-07-07	KI.III.5340/31/87
Wołczyn	Lipiany	Pyrzyce	park dworski	920	1980-12-02	KL.I.5340/42/80
Zaborsko	Warnice	Pyrzyce	kościół św. Jana Chrzciciela	468	1963-12-16	KI.20/100/63
Załęże	Kozielice	Pyrzyce	kościół Wniebowzięcia NMP	152	1956-08-31	KI.V-0/153/56
Żabów	Pyrzyce	Pyrzyce	kościół św. Jana Chrzciciela	351	1958-09-14	KI.V.-0/115/58
Żabów	Pyrzyce	Pyrzyce	park dworski	242	1957-10-22	KI.V-0/294/57
Żuków	Przelewice	Pyrzyce	kościół Św.Trójcy	533	1965-12-22	KI.20/1/65
Żuków	Przelewice	Pyrzyce	pałac	1195	1991-10-08	PSOZ/Sz-n/III/5340/170/91

Źródło: Zachodniopomorski Konserwator Zabytków

2.1.6. Turystyka

Zasoby przyrody (jeziora, lasy, walory krajobrazu), tradycja kulturowa oraz sąsiedztwo aglomeracji szczecińskiej i granicy z Niemcami tworzą sprzyjające warunki dla rozwoju turystyki i rekreacji.

Tereny obecnej ziemi pyrzyckiej znajdowały się kiedyś na pograniczu dwóch państw - Księstwa Pomorskiego i Brandenburgii. Położenie to było powodem częstych najazdów i zniszczeń. W Pyrzycach zachowały się fragmenty murów obronnych z Bramą Bańską z XIII wieku oraz basztami: Sowią, Prochową, Lodową, Pijacką, Mniszą, a także studzienka wzniesiona w miejscu Świętego Źródełka, z którego czerpał wodę św. Otton podczas chrztu pyrzyczan w 1124 r. Ciekawy jest też kościół pw. Św. Maurycego po raz pierwszy wzmiankowany w 1312 r. Interesujące pod względem turystycznym są Lipiany, stara osada rolniczo-rybacka, a następnie gród słowiański. Miasto zachowało średniowieczny układ urbanistyczny z zabytkowym - obecnie klasycystycznym - ratuszem oraz trzy odcinki murów miejskich z 1290 r. z późniejszymi 4 czatowniami i wieżami bramnymi.

Ważnym elementem krajobrazu kulturowego powiatu są wsie z zachowanym dawnym charakterem osadniczym (Barnim, Grędziec Reńsko, Rosiny, Stary Przylep, Wierzbno, oraz Wójcin i Zaborsko z wąskofrontowymi chałupami typu pyrzyckiego, które obecnie zachowały się w znikomej ilości), gdzie występuje wiele cennych obiektów historycznych w postaci zabytków i stanowisk archeologicznych. Są to cmentarze, zabytkowe kościoły, budynki mieszkalne oraz historyczne układy przestrzenne. Od XIII wieku Bielice, Babin i Parsów stanowiły własność potężnego zakonu Cystersów z Kołbacza.

Wymienić należy także cenne zespoły rezydencyjne: klasycystyczne w Przelewicach (wraz z folwarkiem i parkiem, obecnie stanowiącym Ogród Dendrologiczny) i Kłodzinie, neogotyckie pałace w Karsku, Lubiatowie, Żukowie, neobarokowy pałac w Laskowie.

Ponadto warte obejrzenia na terenie powiatu są kościoły w Swochowie (gmina Bielice) - zbudowany na przełomie XV i XVI wieku z kamieni polnych, kościół parafialny w Kozielicach, posiadający barokową wieżę zbudowany w XV w. kościół w Wierzbnie oraz XIII-wieczny zbudowany z ciosów granitowych kościół w Brzesku oraz kościoły w Mechowie, Letninie, Barnimiu i Żabowie. W murze dawnego cmentarza późnogotyckiego kościoła w Łozicach (niedawno odbudowanego) znajduje się późnogotycka bramka z połowy XVI wieku, ozdobiona maswerkową dekoracją, którą można zaliczyć do najciekawszych tego typu zabytków w całym obszarze południowego wybrzeża Bałtyku. Ciekawe są również XIII wieczne zbudowane z granitu kościoły w Jesionowie, Kłodzinie, Laskowie, Przelewicach i Rosinach. W Parsowie (gmina Bielice) atrakcją turystyczną są grodziska słowiańskie z IX-X wieku.

Atrakcjami przyrodniczymi są Ogród Dendrologiczny w Przelewicach i rezerwat przyrody. Dodatkowo na terenie powiatu przebiegają trzy szlaki piesze:

Lipiany-Sitno-Tetyń: Szlak niebieski długości 18 km. Pojezierze Lipiańskie, stanowiące północną część rozleglejszego Pojezierza Myśliborskiego, jest jednym z ciekawszych zakątków w południowej partii ziemi pyrzyckiej. Jest to obszar lekko pofałdowany, rolniczy, na którym występują liczne jeziora o nieregularnych rynnach, z których najciekawsze jest jezioro Chłop. Pomiędzy tym jeziorem, a Derczewem ciągną się stare lasy mieszane mające charakter rezerwatu przyrody. Lasy takie rosną również w okolicach Tetynia. Wreszcie same Lipiany, położone nad jeziorami Wądoł i Kościelnym, mające wiele zabytków, stanowią atrakcyjne miejsce wycieczkowe. Przez tereny te prowadzi z Lipian do Tetynia znakowany szlak turystyczny. Wyruszamy z centrum Lipian od przystanku PKS na Placu Wolności. Kierując się w stronę dworca kolejowego przechodzimy przez miasto ulicą Jedności Narodowej. Po ok. 1,3 km mijamy dworzec kolejowy i wychodzimy z miasta drogą Nr 3 w kierunku Pyrzyc, równoległe do toru kolejowego. Skręcamy dalej w lewo na drogę polną (1,8 km), przekraczamy niestrzeżony przejazd kolejowy i wędrujemy na północny zachód. Mijamy drogę odchodzącą w lewo, a dalej drogę prowadzącą w prawo do gospodarstwa i dochodzimy

do poprzecznej drogi polnej (3,2 km). Skracamy w lewo i mijamy po chwili skraj zabudowań Osetna (3,5 km). na rozwidleniu drogi (4,0 km) skracamy w prawo, dochodząc do kolejnych zabudowań rozproszonej wsi Osetna, przy ośrodku campingowym u wschodniego brzegu jeziora Chłop (4,6 km). Tu skracamy w prawo, idąc skrajem lasu okalającego brzeg jeziora. Wchodzimy następnie do lasu (5,3 km) i nadjeziorną dróżką dochodzimy do przesmyku między jeziorem Chłop (z lewej strony), a jeziorem Grodzkim (z prawej). Znajduje się tu miejsce biwakowe (6,2 km).Przechodzimy przez mostek na przepływie łączącym oba jeziora, idąc dalej dróżką prowadzącą pośród pięknego lasu mieszanego. Mijamy po lewej duży głaz narzutowy (7,0 km) i 200 m dalej skracamy w prawo na północ. Dróżka wiedzie teraz pofałdowanym terenem. Na skraju lasu wychodzimy na szosę Lipiany-Derczewo (8,1 km). Idziemy nią w lewo do skrzyżowania dróg na południowym skraju Derczewa (9,2 km). Tu skracamy w lewo, mijając zaraz przystanek PKS i wychodzimy ze wsi szosą w kierunku Sitna. Po dłuższej wędrówce ładnie ocienioną szosą dochodzimy do skrzyżowania dróg i przystanku PKS na skraju Sitna (11,3 km). Przecinamy skrzyżowanie, idąc dalej drogą (ul. Sportowa) opadającą w kierunku jeziora. Mijamy tu kościół, przechodzimy przez teren po byłym PGR, na którym znajduje się park i dwór, a po dojściu do rozwidlenia dróg nad brzegiem jeziora Sitno Wielkie skracamy w prawo (12,2 km). Po przecięciu rowu melioracyjnego (12,6 km) idziemy w lewo skos, początkowo drogą, a potem ścieżką prowadzącą na rozległe łąki torfowe okalające jezioro od północy. Utrzymując zachodni kierunek marszu mijamy przepust na rowie melioracyjnym (13,7 km), za którym idziemy prosto, a dalej w prawo skos na przełaj przez łąki w stronę lasu. Po wejściu w las (14,7 km) dochodzimy do drogi leśnej, którą idziemy w lewo. przecinamy następnie strumień, płynący w głębokim wykopie (15,0 km) i wychodzimy na skraj lasu (15,6 km). Drogą polną w kierunku północno-zachodnim idziemy w stronę widocznych już zabudowań Tetynia. Mijamy odchodzącą w prawo drogę (17,1 km), następnie przechodzimy obok niewielkiego stawku i dochodzimy do wsi i szosy Pyrzyce-Załęże (17,8 km). Skracamy w lewo, dochodząc do skrzyżowania dróg w centrum Tetynia, obok przystanku PKS (18,0 km). Szlak skręca tu w prawo w kierunku stacji kolejowej odległej o 800 m.

Szlak Ziemi Pyrzyckiej im. Stanisława Jansona: Szlak niebieski o długości 58 km. Szlak prowadzi przez rolnicze tereny Ziemi Pyrzyckiej wzdłuż wschodnich, malowniczych brzegów jeziora Miedwie. Na trasie znajdują się liczne zabytki, interesujące grodziska i rezerваты stepowe. Od południowego krańca jeziora Miedwie wiedzie wzdłuż doliny Płoni nad jezioro Płoń, a stamtąd do Przelewic. W Przelewicach znajduje się ciekawy Ogród Dendrologiczny. W końcowym odcinku szlaku znajdujemy interesujący kościół w Brzesku i cenne zabytki w Pyrzycach. Wędrówkę rozpoczynamy w Morzyczynie i kolejno przechodzimy przez miejscowości: Kunowo (3,7 km), Wierzchłąd (6,5 km), Koszewko (9,3 km), Koszewo (11,3 km), Wierzbno (15,6 km), Grędziec (18,7 km), Czernice (20,1 km), Stary Przylep (22,8 km), Zaborsko (25,3 km), Lubiatowo (28,7 km), Oćwieka (33,3 km), Kluki (34,1 km), Przelewice (38,7 km), Brzesko (44,9 km), Górne (47,0 km), Letnin (48,3 km), Obromino (51,1 km), Pyrzyce (58,0 km).

Ciekawsze obiekty krajoznawcze, które spotykamy na tym szlaku:

- Kunowo: kościół z XV w. przebudowany w początkach XVIII w. z wieżą z 1582r.,
- Wierzchłąd: park z aleją starych lip, duży ośrodek żeglarski,
- Koszewko: park krajobrazowy, dwór z XVIII w., kościół z XV w.,
- Koszewo: dwór z tarasami schodzącymi do jeziora Miedwie, kościół z XVI w.
- Wierzbno: kościół z XV w. z barokową wieżą, rezerваты (projektowane) wodny - "Podwodne łąki ramienicowe", geologiczny - "Czarne ziemie pyrzyckie",
- Grędziec: rezerwat roślinności stepowej - "Brodogóry",
- Czernice: grodzisko wyżynne, wczesnośredniowieczne (gród strażniczy-Brody),
- Stary Przylep: rezerwat roślinności stepowej,
- Lubiatowo: kościół gotycki z przełomu XV i XVI w., gołębnik murowany z 1902r.,
- Przelewice: ogród dendrologiczny-kilkadziesiąt gatunków i odmian świerków, cyprysików, jodeł, jałowców, wspaniały ogród japoński, bambusy, platany, jesiony i cisy, krzewy ozdobne i kwiaty), kościół z XIII w.,

- Brzesko: kościół z XIII w. z unikatowym wewnętrznym stropem z roku 1697 rzeźbiony i polichromowany, ołtarz renesansowy z figurą Madonny z Dzieciątkiem z początku XV w. Od 1992 r. Sanktuarium Maryjne,
- Pyrzyce: grodzisko typu nizinnego z IX-XIII w.; mury obronne długości ok. 2 km z basztami, kościół z początku XIV w. z ciekawymi witrażami oraz gotyckim tryptykiem, kościół poaugustiański z XII w., studzienka misyjna św. Ottona, ciepłownia geotermalna wykorzystująca źródła gorącej solanki z głębokości 1680m.

Barlinek-Przelewice: Szlak niebieski o długości 21,8 km. Szlak prowadzi z Barlinka na północ doliną Płoni przez Żydowo, Niepłocko, Równo (z Wąwozem Trzech Skalek), Laskowo (z secesyjnym dworem i parkiem), Radlewo, Płońsko, Rosiny, Kłodzino do Przelewic, gdzie znajduje się bardzo ciekawy Ogród Dendrologiczny.

Istniejące warunki dla turystyki kwalifikowanej (pieszej, rowerowej, wodnej, przyrodniczej) i szkolno-edukacyjnej (organizowane są rajdy i zloty turystyczne dla młodzieży szkolnej) wymagają wyznaczenia kolejnych ścieżek rowerowych i edukacyjnych, szlaków turystycznych kajakowych i konnych, a także właściwego ich zagospodarowania (oznakowanie, wyznaczenie miejsc odpoczynku, biwakowania, modernizacji dróg dojazdowych, budowy parkingów itp.). Jest potrzeba pilnego rozwoju i uatrakcyjnienia bazy agroturystycznej.

Rozwija się kultura ludowa. Istnieją artystyczne zespoły ludowe, organizowane są imprezy kulturalne o zasięgu regionalnym i nawet międzynarodowym.

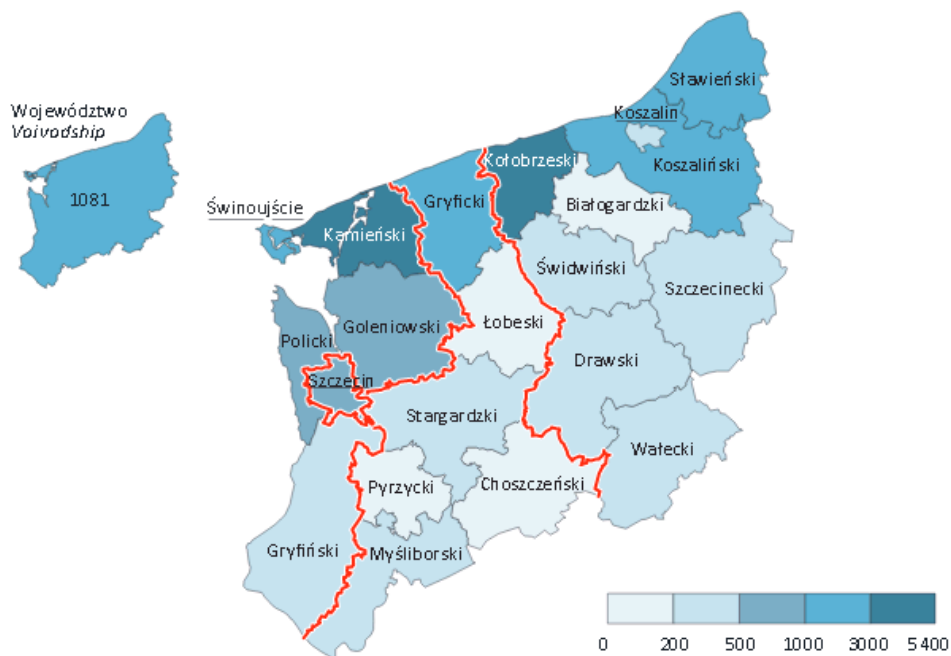
Tabela 4. Baza noclegowa

Obiekty noclegowe	Liczba obiektów
Gospodarstwa agroturystyczne	5

Źródło: informacja z Gmin Powiatu Pyrzyckiego

KORZYSTAJĄCY Z NOCLEGÓW W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA NA 1000 LUDNOŚCI W 2011 R.

TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS PER 1000 POPULATION IN 2011

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

2.2. GOSPODARKA

2.2.1. Pracodawcy

W ostatnich latach obserwuje się rozwój sektora prywatnego działającego w formie mikroprzedsiębiorstwa. Jednocześnie daje się zauważyć kilka cech tego zjawiska: wiele firm mimo faktycznego zarejestrowania nie jest aktywna, wiele firm to

osoby fizyczne prowadzące samodzielnie działalność gospodarczą, bez zatrudniania pracowników. Wśród zarejestrowanych działalności dominuje handel i usługi nieprodukcyjne, natomiast niewielki procentowy udział stanowi budownictwo i przemysł. Występuje koncentracja aktywności gospodarczej w jednym ośrodku miejskim - w Pyrzycach.

Najwięcej miejsc pracy znajduje się obecnie w usługach nierynkowych, następnie w przemyśle i budownictwie oraz usługach rynkowych. Duża liczba lokalnych prywatnych przedsiębiorstw gospodarczych bazuje na rynku szczecińskim. Dotyczy to, m.in. małych piekarni i masarni oraz firm z branży budowlanej (handel i usługi budowlane) i transportowej.

DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE PRZEDSIĘBIORCÓW NA TERENIE POWIATU PYRZYCKIEGO

Tabela 5. GMINY POWIATU – przedsiębiorczość

	2013		
	zarejestrowanie	zawieszenie	wykreślenie
Bielice	17	11	16
Kozielice	102	11	15
Przelewice	22	14	17
Lipiany	45	41	35
Pyrzyce	180	191	162
Warnice	19	17	21

Źródło: informacja z Gmin Powiatu Pyrzyckiego

Od 1 lipca 2011r. zaczął funkcjonować system CEIDG, którego administratorem jest Ministerstwo Gospodarki. Przedsiębiorca ma możliwość zarejestrowania działalności niekoniecznie w miejscu swojego zamieszkania. Wszelkie zmiany w swojej działalności może dokonać w każdym urzędzie gminy, co niestety, ale wpływa na dane statystyczne wskazane przez gminy. Wskazane ww. tabeli dane dotyczą tylko tych osób, które załatwiały sprawy w danej gminie.

Tabela 6. Powiat Pyrzycki - przedsiębiorczość

	od 1.07.2011 do 31.12.2011		od 1.01.2012 do 31.12.2012		2013r.		
	zarejestrowane	wykreślone	zarejestrowane	wykreślone	zarejestrowane	wykreślone	zawiesiły
Bielice	8	41	25	15	306	255	297
Kozielice	11	3	15	11			
Przelewice	11	7	25	38			
Lipiany	34	8	49	49			
Pyrzyce	83	7	162	136			
Warnice	7	2	16	27			

Źródło: informacja z Ministerstwa Gospodarki

**Tabela 7. Ogólna liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw – Powiat Pyrzycki
dane z Centrum Ewidencji Działalności Gospodarczej**

Gmina	2011	2012	2013
Bielice	100	120	121
Kozielice	99	100	94
Lipiany	343	337	341
Przelewice	210	213	206
Pyrzyce	1109	1135	1088
Warnice	153	142	105
POWIAT PYRZYCKI	2014	2047	1955

**Tabela 8. Struktura własnościowa podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w
rejestrze REGON**

Rok	spółdzielnie	Spółki handlowe	Spółki cywilne
2012	153	630	390

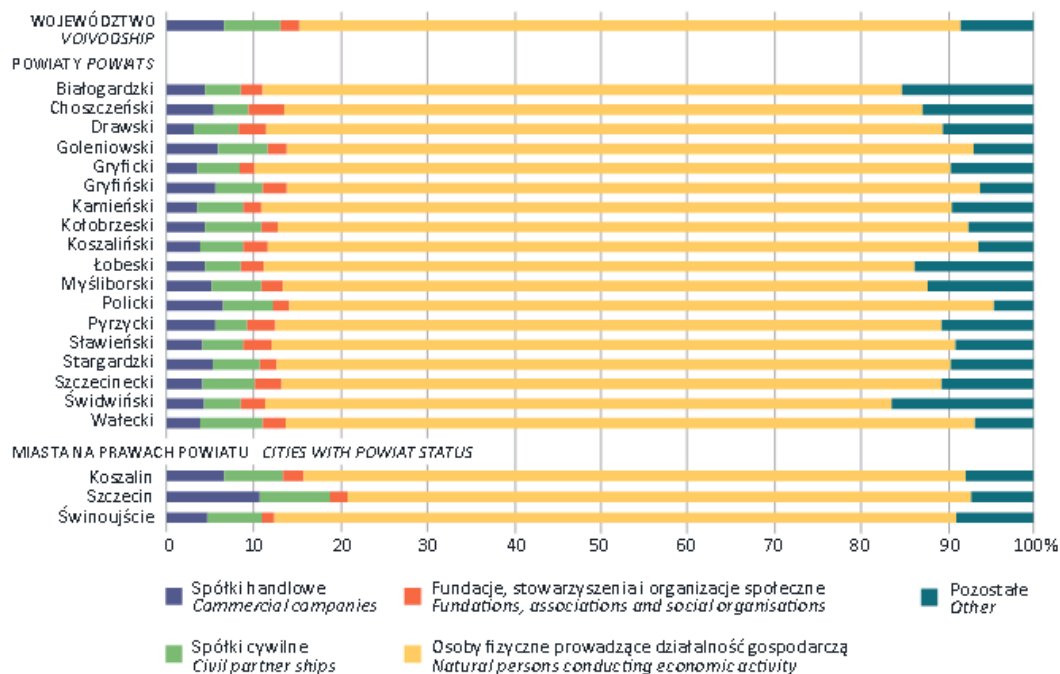

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WEDŁUG FORM PRAWNYCH W 2011 R.

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY BY LEGAL FORMS IN 2011

As of 31 XII

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 9. Główni pracodawcy

NAZWA	LICZBA ZATRUDNIONYCH	BRANŻA
Sharman sp. z o.o.	61	produkcja przypraw
Backer OBR	1074	produkcja elementów grzejnych
WARMET Przedsiębiorstwo produkcyjno Usługowe	17	branża metalowa
BARD Przedsiębiorstwo	26	producent słodczy

Produkcyjno Handlowe		
POMTOR konstrukcje metalowe	53	branża metalowa
PRES-CON	34	branża metalowa
ARECO	17	producent blachodachówki, profili
BPI Polska sp z o.o.	267	meble-półfabrykaty
Prygnitz Meble	165	produkcja okleiny
Inelco	43	projektowanie i produkcja prostowników i urządzeń wspomagających rozruch, nagrzewnic

Źródło: opracowanie własne

2.2.2. Podstawowe branże

Na terenie powiatu przemysł jest słabo rozwinięty, a istniejące zakłady (głównie przemysł rolno-spożywczy) stanowią zaplecze dla aglomeracji szczecińskiej. Wokół tego rozwijają się zwłaszcza w ostatnim okresie budownictwo, handel i usługi. W strukturze podmiotów gospodarczych wg sekcji dominują przede wszystkim firmy nastawione na obsługę rynku wewnętrznego. Udział zakładów drobnego przemysłu, głównie maszynowego i metalowego, pozostaje od lat na niezmiennym poziomie. W rozwoju gospodarczym znaczącą rolę nadal odgrywa rolnictwo dla którego teren powiatu dysponuje bardzo dobrymi warunkami.

Tabela 10. Struktura podmiotów gospodarczych w 2012r.

Sekcja wg EKD	gminy miejsko wiejskie	gminy wiejskie	miasto	wieś
Sekcja A: Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo i rybactwo	73	98	36	135
Sekcja B: Górnictwo i wydobywanie	-	1	-	1
Sekcja C: Przetwórstwo przemysłowe	254	106	184	176
Sekcja D: Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	3	1	4
Sekcja E: Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4	2	3	3
Sekcja F: Budownictwo	463	220	313	370
Sekcja G: Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	588	187	495	280
Sekcja H: Transport i gospodarka magazynowa	165	86	111	140
Sekcja I: Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	66	8	54	20
Sekcja J: Informacja i komunikacja	29	6	23	12
Sekcja K: Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	77	16	67	26
Sekcja L: Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	205	10	186	29
Sekcja M: Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	140	35	127	48
Sekcja N: Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	52	17	43	26
Sekcja O: Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	26	29	18	37
Sekcja P: Edukacja	87	24	78	33
Sekcja Q: Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	167	40	146	61

Sekcja R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	44	14	36	22
Sekcja S i T Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	171	58	141	88

Źródło: opracowanie własne wg danych GUS

Tabela 11. Struktura gospodarstw rolnych

L.p.	Gmina	Struktura wielkości gospodarstw					
		Do 1 ha	Do 5 ha	Do 10 ha	Do 30 ha	Do 50 ha	Powyżej 50 ha
1	Bielice	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
2	Kozielice	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
3	Lipiany	337*	234	57	83	19	20
4	Przelewice	31	56	85	86	48	27
5	Pyrzyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
6	Warnice	20	52	180	93	25	10

*działki od 0,10 ha do 1,0 ha

Źródło: Program Ochrony Środowiska Powiatu Pyrzyckiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2017

2.3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

2.3.1. Sieć wodno – kanalizacyjna i gospodarka odpadami

Powiat Pyrzycki charakteryzuje się bogatą siecią hydrograficzną. Wezbrania rzek powiatu są głównie związane z intensywnymi opadami w okresie letnim i jesiennym oraz rzadziej z roztopami w okresie wczesnowiosennym.

Według danych GUS 2010, ogółem korzystających z instalacji sieci wodociągowej na terenie powiatu pyrzyckiego w roku 2008 było 94,2 %. Długość sieci rozdzielczej wynosiła 234,1 km.

Tabela 12. Sieć wodno-kanalizacyjna w powiecie w liczbach (2012r)

	Sieć rozdzielcza w km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.		Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m³		Ścieki odprowadzane siecią kanalizacyjną w dam³
	wodociągowa	kanalizacyjna	wodociągowe	kanalizacyjne	w dam³	mieszkańca w m³	
POWIAT PYRZYCKI	321,3	165,6	5102	2453	1060,7	26,1	854
Lipiany	46,2	30,6	888	501	139,7	22,8	129
w tym miasto	20,3	26,8	610	464	96,8	23,3	118
Pyrzyce	108,9	42,1	2001	869	512,9	25,9	543
w tym miasto	30,7	29,5	931	749	370,6	28,9	493
Bielice	41,4	8,9	527	173	99,3	31,6	21

Kozielice	30,6	11,1	453	149	79,5	30,3	30
Przelewice	58,2	47,9	698	441	134,5	25,0	69
Warnice	36,0	25,0	535	320	94,8	26,4	62

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Na terenie Powiatu Pyrzyckiego zlokalizowanych jest 15 oczyszczalni ścieków komunalnych. Do najslabiej wyposażonych w urządzenia do oczyszczania ścieków należy gmina Bielice.

Tabela 13. Charakterystyka komunalnych oczyszczalni ścieków w powiecie

	PRZEMYSŁOWE						KOMUNALNE					
	ogółem		W tym				ogółem		W tym			
			biologiczne		Z podwyższonym usuwaniem biogenów				biologiczne		Z podwyższonym usuwaniem biogenów	
	liczba	Przepustowość w m³/d	liczba	Przepustowość w m³/d	liczba	Przepustowość w m³/d	liczba	Przepustowość w m³/d	liczba	Przepustowość w m³/d	liczba	Przepustowość w m³/d
POWIAT PYRZYCKI	1	200	1	200	-	-	15	13900	10	1422	4	12190

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Chociaż pod względem ilości wytwarzanych odpadów powiat plasuje się w grupie najmniejszych wytwórców odpadów komunalnych w województwie, to jednak ilość wytwarzanych odpadów rośnie, a ich struktura na obszarach wiejskich odbiega od typowej dla odpadów bytowo-komunalnych. Wskazuje to na niezbędność rozwoju kompleksowej gospodarki wszystkimi rodzajami odpadów, w tym systemu selektywnej zbiórki oraz systemu kontroli i monitoringu nad gospodarowaniem odpadami. Dobrym rozwiązaniem byłyby działania zmierzające do ograniczania ilości odpadów, w tym niebezpiecznych, funkcjonowania jednej dla powiatu instalacji unieszkodliwiania odpadów (zakład segregacji odpadów, instalacja unieszkodliwiania odpadów biodegradowalnych, kwatery deponowania odpadu balastowego), modernizacji składowiska na terenie gminy Pyrzyce i likwidacja dzikich składowisk odpadów.

Tabela 14. Ilości odpadów powstających na terenie powiatu

	Zebrane odpady komunalne zmieszane			Nieczystości ciekłe wywiezione		Czynne składowiska	
	ogółem	W tym z gosp. domowych		ogółem	W tym z gosp. domowych		
	w tys. t		na 1 mieszkańca	w dm ³		liczba	Powierzchnia w ha
POWIAT PYRZYCKI	7873,4	6049,5	148,9	19,9	15,8	1	6,2

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Uwarunkowania przyrodnicze oraz korzystne położenie geograficzne sprawiają, iż obszar Powiatu Pyrzyckiego bogaty jest w zasoby niekonwencjonalnych nośników energii. Od roku 1996 w Pyrzycach funkcjonuje ciepłownia geotermalno-gazowa (52,8 MW), która zastąpiła 68 kotłowni lokalnych i obecnie obsługuje miejski system ciepłowniczy, tj. wykorzystywana jest do celów grzewczych oraz pozyskiwania ciepłej wody użytkowej.

Część gmin Powiatu Pyrzyckiego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazała tereny pod lokalizację ferm wiatrowych a nawet wydane zostały już pierwsze decyzje środowiskowe na budowę ferm wiatrowych.

Wszystkie miejscowości są podłączone do sieci energetycznej i telefonicznej, jednak w wielu miejscowościach istnieje potrzeba wymiany łączy na światłowodowe oraz zwiększenia ilości przyłączy.

Ważnym zadaniem na terenie powiatu jest także potrzeba budowy i utrzymania właściwego stanu systemu melioracji podstawowej i szczegółowej oraz budowy, odbudowy i modernizacji obiektów małej retencji.

2.3.2. Sieć transportowa

Sieć transportową tworzą połączenia drogowe (w tym droga krajowa i drogi wojewódzkie). Sieć dróg jest dobrze rozwinięta, chociaż ich nawierzchnia, pomimo że utwardzona, jest w stanie technicznym wymagającym modernizacji. Wybudowana droga

S3 zwiększyła przepustowości i poprawiła bezpieczeństwa oraz płynności ruchu drogowego.

Głównym walorem Powiatu Pyrzyckiego jest jego położenie wzdłuż międzynarodowego szlaku komunikacyjnego, bliskość przejść granicznych do Niemiec i Skandynawii oraz dostęp do infrastruktury miasta Szczecina- odległość od stolicy powiatu to ok. 44 km.

Tabela 15. Długość dróg na terenie Powiatu Pyrzyckiego (2014r.)

Rodzaj infrastruktury	Długość dróg (km)
Drogi krajowe	14,540
Drogi wojewódzkie	57,436
Drogi powiatowe	317,79
Drogi gminne	140,362
Koleje	35,519 całość wyłączona z eksploatacji

Źródło: opracowanie własne

Łączna sieć dróg powiatowych wynosi 317,79 km, z czego w granicach administracyjnych miast – 29,794 km, a poza granicami administracyjnymi miast – 288 km. Na drogach powiatowych istnieje również 7 obiektów mostowych o łącznej długości 36,5 m.

Niestety drogi powiatowe w znacznej części posiadają liczne pęknięcia i ubytki, co jest wynikiem wzrostu natężenia ruchu drogowego konieczna jest więc szybka naprawa uszkodzonej nawierzchni.

Tabela 16. Parametry techniczno - eksploatacyjne obiektów mostowych zarządzanych przez zarząd dróg powiatowych w Pyrzycach

Lp.	Nr drogi	Kilometraż	Najbliższa miejscowość	Nazwa przeszkody	Materiał konstrukcji dźwigarów	Długość mostu	Szer. jezdni na moście	Nośność mostu [T]
1.	1578Z	8+482	Przywodzie	kanal Przywodzie	beton zbrojony	5,00 m	5,10 m	15,0
2.	1578Z	8+500	Przywodzie	Rzeka Płonia	beton zbrojony	8,50 m	5,02 m	15,0
3.	1778Z	9+788	Warszyn	Rzeka Płonia	beton zbrojony	6,36 m	7,3 m	15,0
4.	1558Z	0+017	Giżyn	Rzeka Ostrowica	cegła	5,76 m	4,13 m	15,0
5.	1559Z	13+015	Stróżewo	Kanal Stróżewski	beton zbrojony	4,10 m	5,3 m	15,0
6.	1606Z	0+010	Pyrzyce	Rzeka Sicina	beton zbrojony	3,84 m	5,0 m	12,0
7.	1605Z	0+565	Pyrzyce	Rzeka Sicina	beton zbrojony	2,94 m	6,0 m	50,0

Źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach

2.3.3. Stopień gazyfikacji

Tabela 17. Stopień gazyfikacji (2014r.)

Miejscowości (lub gospodarstwa domowe)	Liczba
Ilość budynków mieszkalnych podłączonych do sieci gazowej	2985
Ilość budynków niemieszkalnych podłączonych do sieci gazowej	162

Źródło: Rejon dystrybucji Gazu w Stargardzie Szczecińskim

2.3.4. Stan telefonizacji przewodowej i bezprzewodowej

Na terenie powiatu pyrzyckiego głównymi operatorami telefonii stacjonarnej jest ORANGE S.A., które przejęło sieć po dawnej Telekomunikacji Polskiej S.A. Obecnie jednak to telefonia komórkowa, zajmuje czołową pozycję w komunikacji. Objęła ona praktycznie swoim zasięgiem cały powiat wypierając sieć przewodową. Główni operatorzy sieci komórkowej na terenie powiatu to m.in: PLUS, ORANGE, PLAY oraz TMOBILE.

Stacje telefonii komórkowej zlokalizowane są w gminach:

- Bielice – 2 stacje w miejscowości Chabówko,
- Lipiany – 4 stacje: 3 w Lipianach i jedna w Dębcu,
- Kozielice – 1 stacja w Kozielicach,
- Przelewice – 2 stacje: jedna w Przelewicach i jedna w Przywodziu,
- Pyrzyce – 7 stacji: 6 w Pyrzycach i jedna w Krzemlinie,
- Warnice – 2 stacje: jedna w Warnicach i jedna w Obrytej

W województwie zachodniopomorskim rok 2008 był pierwszym rokiem trzyletniego cyklu pomiarowego poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku obejmującym 135 punktów. Wykonano 35 pomiarów w tym 1 w gminie Pyrzyce i 1 w gminie Bielice. Nie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów

określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska. Nie mniej jednak stwierdzono, iż potencjalnym źródłem pól elektromagnetycznych w Powiecie Pyrzyckim są:

- stacje telefonii komórkowej,
- transformatory,
- linie i stacje elektroenergetyczne

Tabela 18. Stan telefonizacji przewodowej w powiecie (2014)

-	LICZBA
Liczba miejscowości włączonych do przewodowej sieci telefonicznej	85
Liczba linii	8 789
Liczba działających jednostek telekomunikacyjnych	4 210

Źródło: dane operatora sieci ORANGE S.A.

Tabela 19. Stan telefonizacji przewodowej

GMINA	LICZBA LINII
Bielice	574
Kozielice	613
Lipiany	1 661
Przelewice	902
Pyrzyce	4 231
Warnice	808

Źródło: dane operatora sieci ORANGE S.A.

2.4. EDUKACJA

Lokalny system edukacji nie reaguje odpowiednio dynamicznie na szybko zmieniające się warunki zewnętrzne, a zwłaszcza potrzeby rynku pracy. Chociaż wyposażenie szkół jest dobre (wszystkie gimnazja mają już sale komputerowe przyłączone do internetu, także wszystkie szkoły podstawowe w powiecie), to efekty kształcenia oceniane na podstawie wyników egzaminów gimnazjalnych nie są w pełni zadowalające. Wyniki tych egzaminów, zarówno w części humanistycznej, jak i matematyczno-przyrodniczej, w powiecie wypadają nie najlepiej. Może to oznaczać, że absolwenci rozpoczynając naukę w szkole ponadgimnazjalnej już na starcie są w gorszej sytuacji niż ich rówieśnicy. W sieci szkół ponadgimnazjalnych nie zaszły

w ostatnich latach żadne istotne zmiany jakościowe, co do kierunków kształcenia. To utrwala dotychczasową ograniczoną i nie w pełni odpowiadającą potrzebom rynku pracy ofertę możliwych do zdobycia w powiecie zawodów.

Tabela 20. Liczba szkół i uczniów w roku szkolnym 2013/2014

Gmina	Szkoly podstawowe		Gimnazja		Szkoly ponadgimnazjalne		Szkoly niepubliczne	
	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów
Bielice	1	290	1	108	-	-	-	-
Kozielice	1	256	1	125	-	-	-	-
Lipiany	1	345	1	151	1	58	-	-
Przelewice	3	394	1	171	-	-	-	-
Pyrzyce	6	1243	4	514	3	1137	2	73
Warnice	1	294	1	105	-	-	-	-
Razem	13	2822	9	1174	4	1195	2	73

Źródło: Wydział oświaty Kultury Sportu Turystyki i Promocji Starostwa Powiatowego w Pyrzycach

2.5. POMOC SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA

2.5.1. Demografia

Podstawową opiekę medyczną na terenie Powiatu Pyrzyckiego zapewnia Szpital Powiatowy z siedzibą w Pyrzycach, który prowadzi działalność leczniczą polegającą na udzielaniu:

- szpitalnych stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych,
- ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych,

- stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych inne niż szpitalne – świadczenia opiekuńcze i pielęgnacyjne.

1. Oddziały:

- Izba Przyjęć
- Oddział Chorób Wewnętrznych
- Oddział Chirurgiczny
- Oddział Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej
- Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii
- Blok Operacyjny

2. Poradnie:

- Poradnia Chirurgii Ogólnej
- Poradnia Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej
- Poradnia Preluksacyjna
- Poradnia Ginekologiczno - Położnicza
- Poradnia Kardiologiczna
- Poradnia Urologiczna
- Poradnia Pulmonologiczna
- Poradnia Diabetologiczna
- Poradnia Endokrynologiczna
- Poradnia Medycyny Sportowej

3. Pracownie:

- Pracownia Fizjoterapii
- Pracownia RTG
- Pracownia USG
- Pracownia Endoskopowa

4. Podstawowa opieka zdrowotna: nocna i świąteczna opieka zdrowotna

5. Zakład Opiekuńczo - Leczniczy

Szpital dysponuje miejscem do lądowania dla helikopterów. Większość sal w oddziałach Szpitala jest wyposażona w telewizję.

Na terenie powiatu działają również zakłady opieki zdrowotnej świadczące usługi na terenie poszczególnych gmin powiatu. Dodatkowo funkcjonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz nowo wybudowane Centrum Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych. Na terenie Powiatu funkcjonuje również dla osób starszych Dom Pomocy Społecznej w Pyrzycach z siedzibą w Żabowie.

Ludność powiatu (31 grudnia 2013 r. 40 873 mieszkańców). Średnia gęstość zaludnienia jest niższa od średniej wojewódzkiej i mocno zróżnicowana na terenie poszczególnych gmin. Najgęściej zaludnione są Pyrzyce i Lipiany, a najrzadziej gminy wiejskie (Bielice, Kozielice, Przelewice i Warnice). W prognozach perspektywicznych dla powiatu (do roku 2018) przewidywany jest niewielki spadek ludności ogółem (o ok. 3%). Będzie on dotyczył głównie terenów wiejskich.

Według kategorii wiekowych zdolności do pracy największą grupę stanowi obecnie ludność w wieku produkcyjnym. Negatywnym zjawiskiem demograficznym jest zmniejszającą się liczbą ludności w wieku przedprodukcyjnym na rzecz grupy w wieku poprodukcyjnym (proces starzenia się społeczeństwa). Trend ten przyjmuje charakter trwały. Przewidywany jest przyrost w grupie ludności poprodukcyjnej (60+, 65+) tak, że udział tej grupy w stosunku do liczby mieszkańców ogółem może w 2018 roku osiągnąć 19%. Również niebezpiecznym zjawiskiem jest ukształtowana w ostatnich latach tendencja zmniejszającego się przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji (największy odpływ w gminach Pyrzyce i Przelewice). Przewiduje się utrzymanie istniejących relacji pomiędzy liczbą kobiet i mężczyzn – na terenach wiejskich przewaga liczby mężczyzn, w miastach przewaga liczby kobiet.

2.5.2. Stan ludności

Tabela 21. Ludność Powiatu Pyrzyckiego

GMINA	ZAMELDOWANIA STAŁE			ZAMELDOWANIA CZASOWE		
	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
BIELICE	3117	3103	3082	54	45	41
KOZIELICE	2672	2657	2645	65	70	72
LIPIANY	6133	6081	6028	114	130	314
PRZELEWICE	5388	5364	5348	97	100	83
PYRZYCE	19456	19307	19202	395	502	468
WARNICE	3553	3553	3534	62	66	56

Źródło: opracowanie własne

ŁĄCZNIE – POWIAT (stałe + czasowe)			
GMINA	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
BIELICE	3171	3148	3123
KOZIELICE	2737	2727	2717
LIPIANY	6247	6211	6342
PRZELEWICE	5485	5464	5431
PYRZYCE	19851	19809	19670
WARNICE	3615	3619	3590
POWIAT PYRZYCKI	41106	40978	40873

Źródło: Opracowanie własne

2.5.3. Warunki i jakość życia mieszkańców

Większość ludności powiatu zamieszkuje tereny wiejskie, gdzie w wyniku likwidacji PGR-ów są narażeni na bezrobocie. Jest ono największym problemem

społecznym na terenie powiatu. Mała liczba pracodawców na terenach wiejskich daje bardzo niewielkie szanse ich mieszkańcom na znalezienie pracy w pobliżu miejsca zamieszkania. Niskie kwalifikacje zawodowe oraz brak dogodnych połączeń komunikacyjnych utrudniają podjęcie pracy i wpływają na wydłużanie się okresu pozostawania bez pracy. Powoduje to jednocześnie zwiększenie poziomu ubóstwa w powiecie. Zdecydowana większość podatników rozlicza się z fiskusem wg pierwszego progu podatkowego. Najwyższe podatki płacą osoby prowadzące działalność gospodarczą.

W większości miejscowości woda jest doprowadzana za pomocą sieci wodociągowych. Współczynnik zaopatrzenia w wodę jest wysoki i waha się w granicach 86% do 100%. Jednak wg PSSE w Pyrzycach, jakość wody pitnej w różnych ujęciach na terenie powiatu wielokrotnie nie odpowiadała wymaganiom sanitarnym. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom odpowiedniej, jakości wody do picia staje się, więc ważnym celem strategicznym władz lokalnych. Gorzej wygląda sytuacja w zakresie skanalizowania powiatu. Na budowę kanalizacji oczekuje wiele gospodarstw. Ze względu jednak na skupienie większości mieszkańców w miastach ponad 80% mieszkańców obsługiwanych jest przez oczyszczalnię. Wszystkie miejscowości są podłączone do sieci energetycznej i telefonicznej. Potrzeby grzewcze mieszkańców zaspokajane są na przeciętnym poziomie przez źródła indywidualne, lokalne kotłownie komunalne i przemysłowe a w Pyrzycach przez ciepłownię geotermalną. Dla podniesienia, jakości życia mieszkańców niezbędna jest dalsza rozbudowa infrastruktury technicznej. Pomimo występującej „niskiej emisji” zanieczyszczeń powietrza zarówno w miastach, jak i na terenach wiejskich, zwłaszcza w sezonie grzewczym, obszar powiatu należy do najmniej zanieczyszczonych rejonów w województwie.

Potrzeby w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej zabezpieczone są na przeciętnym poziomie w Pyrzycach znajduje się Szpital Powiatowy a pomoc społeczną świadczą ośrodki gminne oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Ponadto funkcjonuje Centrum Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych oraz Dom Pomocy Społecznej w Pyrzycach z siedzibą w Żabowie.

Usługi w zakresie kultury świadczone są za pośrednictwem różnych instytucji: Pyrzyckiego Domu Kultury, Gminnych Ośrodków Kultury i Sportu oraz bibliotek publicznych, które posiadają również swoje filie terenowe.

Na terenie wszystkich gmin powiatu funkcjonują kluby sportowe upowszechniające kulturę fizyczną, a skupiające zarówno dzieci, młodzież, jak i dorosłych w różnych dyscyplinach sportowych. Ponadto zajęcia sportowe z dziećmi i młodzieżą wszystkich gmin powiatu prowadzi Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Pyrzycach i dodatkowo na terenie swoich gmin Ośrodki Sportu i Rekreacji/Domy Kultury.

Pod względem bezpieczeństwa powiat pyrzycki wyróżnia się pozytywnie w całym województwie.

2.5.4. Grupy społeczne wymagające wsparcia

Grupą społeczną wymagającą szczególnego wsparcia są osoby bezrobotne. Są to najczęściej bezrobotni z wykształceniem podstawowym, o niskich kwalifikacjach zawodowych, mieszkańcy wsi (w tym byli pracownicy PGR). Niepokojącym zjawiskiem staje się także wzrost liczby długotrwale bezrobotnych osób dotkniętych syndromem „wyuczonej bezradności”. Wiele rodzin pozbawionych jest stałego źródła dochodów i permanentnie korzysta z pomocy społecznej. Sytuację tych osób pogarsza jeszcze coraz bardziej ograniczona możliwość ich dostępu do oferty oświatowej, szczególnie niepublicznej. Wraz ze wzrostem bezrobocia pogłębiają się nierówności społeczne i ekonomiczne, narasta ubóstwo.

Tabela 22. Powody przyznania pomocy społecznej

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba osób, której przyznano pomoc społeczną		
	2011	2012	2013
Ubóstwo	651	644	688

Sieroctwo	bd	2	2
Bezdomność	20	32	23
Bezrobocie	800	825	825
Niepełnosprawność	282	287	270
Długa choroba	239	222	243
Alkoholizm	93	94	89
Narkomania	6	3	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	179	74	84
Inne	186	141	121

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji otrzymanych z gmin.

W związku z tym, iż gmina Przelewice nie przekazała danych a informacje z gminy Pyrzyce są niepełne tabela 22 nie obejmuje w poszczególnych kategoriach danych osób z wymienionych gmin.

2.6. RYNEK PRACY I BEZROBOCIE

Ludność Powiatu Pyrzyckiego liczy 40 873 mieszkańców (dane z 31.12.2013r.) z czego 3615 to osoby bezrobotne (stan na dzień 31.12.2013r.) zamieszkujące głównie obszary wiejskie - 2320 os. Powiat Pyrzycki to 6 gmin: 2 miejsko-wiejskie i 4 wiejskie a na przestrzeni kilku ostatnich lat dostrzega się wzrost bezrobocia. Duża liczba osób to osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, które z powodu barier psychicznych i braku motywacji są mniej atrakcyjni dla potencjalnego pracodawcy. Obecnie brak pracy nie zagraża wyłącznie grupom zmarginalizowanym, ale również osobom wykształconym o wysokich kwalifikacjach zawodowych. Istnieje również wyraźny dystans edukacyjny dzielący tereny wiejskie od miejskich. Jednym z najskuteczniejszych sposobów przeciwdziałania bezrobociu przy jednoczesnym kształtowaniu postaw przedsiębiorczych jest wspieranie samozatrudnienia. Podstawową przeszkodą w podejmowaniu działalności gospodarczej jest jednak brak środków finansowych oraz brak wiedzy na temat podstawowych kroków, które należy podjąć w celu uruchomienia własnej działalności gospodarczej i jej prowadzenia. Z danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Pyrzycach wynika, iż stopa bezrobocia w Powiecie Pyrzyckim według stanu na 31.12.2013r. wynosiła 28,0 % i zdecydowanie przekraczała stopę bezrobocia w województwie zachodniopomorskim 18,0 %.

Słaby rozwój Powiatu Pyrzyckiego wynika z usytuowania dużych przedsiębiorstw jedynie w Pyrzycach, a obecna sytuacja gospodarcza przyczynia się do ciągłego zmniejszania ilości etatów. Pozyskiwane przez Powiatowy Urząd Pracy oferty pracy w większości dotyczą miejsc pracy okresowej. Mała liczba pracodawców na terenach wiejskich nie daje szans ich mieszkańcom na znalezienie pracy w pobliżu miejsca zamieszkania. Niskie kwalifikacje zawodowe oraz brak dogodnych połączeń komunikacyjnych utrudniają podjęcie pracy i wpływają na wydłużanie się okresu pozostawania bez pracy. Powiat Pyrzycki należy do niechlubnej, nie tylko wojewódzkiej, ale równocześnie krajowej czołówce powiatów o najwyższym bezrobociu. Ma ono charakter strukturalny. Wśród bezrobotnych dominują mieszkańcy wsi, zwłaszcza na terenach gdzie dawniej występowała uspołeczniona forma własności użytków rolnych. Na wzrost bezrobocia w powiecie wpływają zwłaszcza następujące czynniki: spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego w kraju, wkraczanie na rynek pracy osób z wyżu demograficznego, zmniejszenie zatrudnienia w restrukturyzowanej służbie zdrowia i oświacie oraz innych placówkach sektora publicznego, ogólnie niski poziom kwalifikacji populacji bezrobotnych.

Tabela 23. Struktura bezrobocia w Powiecie Pyrzyckim wg stanu na dzień 31.12.2013r.

Struktura bezrobotnych									
Wyszczególnienie		Bezrobotni zarejestrowani		Bezrobotni, którzy podjęli pracę		Bezrobotni zarejestrowani			
						ogółem		w tym z prawem do zasiłku	
		w miesiącu sprawozdawczym				w końcu m-ca sprawozdawczego			
		razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
Ogółem		331	152	150	84	3615	1918	452	209
w tym osoby	poprzednio pracujące	268	122	122	71	2880	1440	450	209
	w tym zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	10	5	4	1	119	61	75	33
	dotychczas nie pracujące	63	30	28	13	735	478	2	0
Wybrane kategorie bezrobotnych (z ogółem)									
Zamieszkali na wsi		208	97	92	50	2320	1254	276	128
w tym posiadający gospodarstwo rolne		0	0	0	0	2	0	0	0
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki		23	10	13	8	152	77	3	3
w tym, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia		4	4	3	3	21	16	2	2
Cudzoziemcy		0	0	0	0	3	3	0	0

Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy		372	173	135	74	3437	1824	353	149
W tym	Do 25 roku życia	95	48	56	27	666	371	39	22
	długotrwale bezrobotne	161	88	63	39	2236	1281	5	3
	Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	X	14	X	8	X	558	X	8
	Powyżej 50 roku życia	94	45	25	14	887	337	138	43
	Bez kwalifikacji zawodowych	80	43	28	16	956	559	93	50
	Bez doświadczenia zawodowego	93	47	54	26	1030	656	1	0
	Bez wykształcenia średniego	180	65	65	27	2323	1066	272	95
	Samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia (do 7 roku życia w statystykach poniżej 2008 roku)	21	17	14	9	456	393	42	34
	Które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	4	0	1	0	74	0	3	0
	Niepełnosprawni	15	6	11	6	80	44	14	8
	po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Pyrzycach

Tabela 24. Dynamika bezrobocia

Gmina	2011	2012	2013
	Liczba bezrobotnych	Liczba bezrobotnych	Liczba bezrobotnych
Bielice	260	260	272
Kozielice	254	270	285
Lipiany	633	645	582
Przelewice	615	635	642
Pyrzyce	1542	1543	1507
Warnice	313	327	327
POWIAT	3617	3680	3615
STOPA BEZROBOCIA	27,8	28,5	28,0

Źródło: Opracowanie własne

2.7. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Pod względem bezpieczeństwa Powiat Pyrzycki wyróżnia się pozytywnie na tle całego województwa zachodniopomorskiego. Systematycznie spada w ostatnich latach także liczba przestępstw kryminalnych. Poprawie ulega również stan bezpieczeństwa na drogach powiatu - maleje liczba wypadków i liczba poszkodowanych. Reagowaniem

i działaniem w wypadku wystąpienia zdarzeń powodujących zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia ludzi zajmuje się Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego, które monitoruje na bieżąco mogące wystąpić zdarzenia kryzysowe.

Główny nacisk w zakresie bezpieczeństwa położono na:

- prowadzenie działań w zakresie dostosowania potencjału ratowniczego do istniejących zagrożeń,
- zapewnienie skutecznego i sprawnego systemu alarmowania,
- poprawę stanu wyposażenia w sprzęt specjalistyczny i pojazdy pożarnicze,
- rozpoznawania zagrożeń dla ludzi,
- doskonalenie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych,
- wzrost zadowolenia obywateli, z jakości pracy policjantów oraz eliminacja zachowań szczególnie uciążliwych społecznie,
- poprawa bezpieczeństwa imprez masowych,
- podniesienie, jakości czynności prowadzonych w miejscu przestępstw i wykroczeń,

Dla odpowiedniego przygotowania powiatu do zwalczania powstałych zagrożeń oraz likwidacji ich skutków a także koordynacji działań ratowniczych Powiat Pyrzycki dysponuje:

- Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej z siedzibą w Pyrzycach,
- Komendą Powiatową Policji,
- 11 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych,
- 5 podmiotów współdziałających z systemem (na podstawie porozumienia z Komendantem PSP w Pyrzycach),
- Powiatowe stanowisko kierowania w Pyrzycach,
- Powiatowy Plan Ratowniczy,
- Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego,
- Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego

Tabela 25. Zestawienie zdarzeń wg wielkości – Straż Pożarna

Lp.	Powiat/gmina	2012r.				2013r.			
		zdarzenie				zdarzenie			
		razem	pożary	miejscowe zagrożenia	Falszywe alarmy	razem	pożary	miejscowe zagrożenia	Falszywe alarmy
1	BIELICE	20	10	10	-	19	5	13	1
2	KOZIELICE	24	14	10	-	30	17	13	-
3	LIPIANY	56	35	19	2	62	42	20	-
4	PRZELEWICE	38	14	23	1	30	12	18	-
5	PYRZYCE	144	73	67	4	188	81	99	8
6	WARNICE	19	11	8	-	31	18	12	1
7	POWIAT PYRZYCKI	301	157	137	7	360	175	175	10

Źródło: sprawozdanie roczne KPPSP w Pyrzycach

Tabela 26. Zdarzenia - Komenda Powiatowa Policji

	2011	2012	2013
Liczba wszczętych postępowań	1140	1030	945
Liczba przestępstw	1287	1149	858
Wykrywalność przestępstw	74,7 %	78,3 %	76,59 %
Kradzieże z włamaniem	163	114	98
Przestępstwa drogowe	277	208	202
Przestępstwa o charakterze gospodarczym	100	90	91

Źródło: sprawozdanie roczne KP Policji w Pyrzycach

Tabela 27. Ruch drogowy:

	2011	2012	2013
Wypadki	23	22	17
Zabici	8	6	3
Ranni	27	26	17
Kolizje	277	266	234
OGÓŁEM ZDARZEŃ	335	320	269

Źródło: sprawozdanie roczne KP Policji w Pyrzycach

Tabela 28. Wykroczenia na terenach gmin powiatu pyrzyckiego w poszczególnych latach

GMINA	2011	2012	2013
Pyrzyce	519	333	412
Lipiany	123	183	184
Bielice	46	58	61
Przelewice	44	71	60
Warnice	44	46	30
Kozielice	31	33	25
RAZEM	807	724	721

Źródło: sprawozdanie roczne KP Policji w Pyrzycach

3. ANALIZA SWOT

Nazwa SWOT pochodzi z angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia).

Analiza SWOT jest w tej chwili najbardziej efektywną i najlepszą metodą identyfikacji słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń jakie stoją przed powiatem. Zaprezentowana analiza obejmuje obecny stan powiatu i pozwala sformułować koncepcje zrównoważonego rozwoju. Przedstawiony zbiór mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest efektem obecnej sytuacji społeczno – gospodarczej, w jakiej znalazł się Powiat Pyrzycki.

MOCNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> • Bogactwo środowiska naturalnego (lasy, jeziora) • Dobre warunki do produkcji rolnej • Mała odległość do granicy zachodniej • Dobrze rozwinięta sieć telekomunikacji • Bliskość do szlaku komunikacyjnego (drogi krajowej S3) • Korzystny układ szlaków komunikacyjnych • Duże zasoby taniej siły roboczej • Brak zagrożenia powodziowego • Aktywne władze samorządowe • Dobre warunki kształcenia młodzieży • Atrakcyjne położenie powiatu • Zasoby geotermalne • Dostępność mediów i sieci telekomunikacyjnej oraz internetu • Dobre zaplecze rekreacyjno – sportowe • Niski poziom przestępczości • Dobre położenie geograficzne • Dobrze rozwinięta sieć instytucji publicznych, służb ratowniczych i pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój turystyki • Rozwój przedsiębiorczości • Wzrost gospodarczy • Zmniejszenie bezrobocia • Współpraca z sąsiednimi powiatami • Sprawne pozyskiwanie środków zewnętrznych • Wzrost zaangażowania społeczeństwa w rozwój regionu • Wzrost aktywności organizacji pozarządowych • Rosnąca rozpoznawalność regionu poprzez udział w imprezach, targach • Rozszerzenie oferty turystycznej o nietypowe atrakcje • Nowe możliwości pozyskania kapitału na inwestycje w przedsiębiorstwa • Dostęp do nowych form aktywizacji osób wykluczonych • Rozwój nowoczesnych form edukacji • Nowe źródła finansowania modernizacji dróg • Wzrost liczby turystów • Wzrost liczby inwestorów • Wzrost świadomości społecznej i edukacyjnej społeczeństwa

SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Brak kompleksowej gospodarki wszystkimi rodzajami odpadów • Zbyt niski stopień odzysku i unieszkodliwiania odpadów • Zły stan techniczny dróg • Zbyt małe nakłady na rewitalizację i renowację zasobów środowiska kulturowego • Brak w gminach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego • Słabo rozwinięta infrastruktura turystyki i rekreacji • Brak punktów informacji turystycznej • Wysokie bezrobocie • Słabo zintegrowane społeczeństwo • Brak dostępu do nowych technologii • Brak inwestorów strategicznych • Zły stan techniczny zabytków • Wysokie zadłużenie budżetów samorządowych • Niewystarczające wykorzystanie zasobów energetycznych • Brak zachęty do inwestowania • Niski przyrost naturalny • Słabe zaplecze techniczne służące promocji powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaniedbanie w systemie regulacji wodnej • Zubożenie społeczeństwa • Zagrożenia ekologiczne • Rosnący odpływ wysokowykwalifikowanej kadry • Zahamowanie rozwoju e-administracji • Dalszy brak inwestorów zewnętrznych • Wysoki koszty pracy ograniczające zatrudnienie • Niski poziom finansowania oświaty • Niskie nakłady na opiekę medyczną • wzrost przestępczości • Kryzys gospodarczy • Szybko rozwijające się regiony sąsiednie • Dzikie składowiska odpadów • Brak środków finansowych na realizację zaplanowanych działań • Pogłębiająca się migracja

4. ZADANIA MAJĄCE NA CELU POPRAWĘ SYTUACJI

W celu poprawienia sytuacji na terenie powiatu planuje się realizację zadań dotyczących różnych dziedzin rozwoju i życia mieszkańców. Zadania te powiązane są w programy realizacyjne obejmujące wybrane aspekty zadań samorządu powiatowego. Określone zostały zarówno hierarchia ważności poszczególnych programów, jak i wskaźniki produktu i rezultatu przy pomocy których, mierzony będzie stopień ich wykonania.

Wykaz planowanych do zrealizowania zadań (programów)

Nr	Zadanie/program	Krótki opis
Poprawa stanu środowiska naturalnego		
1	Program ochrony środowiska do 2015r.	
Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury transportowej		
2	Porozumienia zawierane przez Zarząd Dróg Powiatowych z Gminami	Modernizacja i remont fragmentów infrastruktury drogowej w powiecie. Prace opierały się będą na zasadzie uzgodnień i zasad wyboru priorytetów w danej gminie. Wspólna realizacja przedsięwzięć.
Rozwój gospodarczy powiatu		
3	Powiatowe Centrum Wsparcia Przedsiębiorczości	Centrum mające za zadanie stworzenie i prowadzenie kompleksowego programu opartego na finansowych i pozafinansowych instrumentach stymulowania lokalnej gospodarki. Jego celem będzie również promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców oraz wspieranie promocji lokalnych firm i produktów.
Poprawa jakości ochrony zdrowia		
4	Podnoszenie standardów ochrony zdrowia	Przebudowa, modernizacja obiektów związanych z infrastrukturą ochrony zdrowia, w taki sposób, aby dostosować je do wymogów określonych w aktualnych przepisach prawa. Zakup sprzętu medycznego.
Aktywna polityka społeczna		
5	Powiatowy program przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy	Wspieranie przedsiębiorczości w powiecie, edukacja i promowanie postaw przedsiębiorczych, powiatowy fundusz poręczeń kredytowych, przeciwdziałanie marginalizacji społecznej, promocja powiatu.
6	Program Współpracy z Organizacjami pozarządowymi	
7	Powiatowy Program Rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Pyrzycki	
8	Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych	Prowadzenie profilaktyki i oświaty zdrowotnej w połączeniu z wczesną interwencją i przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z powstaniem niepełnosprawności. Zaspokajanie indywidualnych potrzeb osób, wynikających z faktu niepełnosprawności, wieku, sytuacji rodzinnej oraz innych uwarunkowań. Umożliwienie osobie niepełnosprawnej

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

		funkcjonowania w najbliższym środowisku i w społeczności lokalnej.
9	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych	
10	Program pomocy dziecku i Rodzinie na lata 2008 - 2015	
Rozwój systemu oświaty i nauki		
11	Rozbudowa i modernizacja bazy dydaktycznej szkolnictwa ponadgimnazjalnego i specjalnego	Podnoszenie standardu nauczania poprzez unowocześnianie bazy dydaktycznej oraz zakup pomocy dydaktycznych.
12	Program kształcenia ustawicznego	Wykorzystanie Centrum Kształcenia Ustawicznego do realizacji projektów obejmujących szkolenia, kursy i doradztwo dla osób dorosłych.
Rozwój kultury fizycznej, sportu i turystyki		
13	Program Rozwoju Kultury Fizycznej i Sportu od 2018r.	Dbłość o prawidłowy rozwój psychofizyczny i zdrowie wszystkich mieszkańców powiatu, ze szczególnym uwzględnieniem ludzi młodych i dzieci. Tworzenie, utrzymywanie i udostępnianie społeczeństwu obiektów sportowo-rekreacyjnych.
Bezpieczeństwo i porządek publiczny		
14	Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego do 2015r.	Różnorodne działania mające na celu ograniczanie przestępczości i zjawisk patologicznych, wzrost poczucia bezpieczeństwa.
15	Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Powiecie do 2017r.	
16	Program budowy „otwartych jednostek policji”	Unowocześnienie bazy i działań policji w celu dostosowania do standardów „otwartych jednostek policji”.
Rozwój internetowych usług publicznych		
17	Budowa zintegrowanego systemu informatycznego e-urząd w Starostwie Powiatowym	Umożliwienie kontaktu obywateli z urzędem poprzez Internet. Usprawnienie obsługi obywateli przez wprowadzenie elektronicznego obiegu dokumentów.

5. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

5.1. Planowane projekty i zadania inwestycyjne w latach 2014 – 2020

W latach 2014-2020 planuje się realizację następujących zadań inwestycyjnych w zakresie infrastruktury transportowej, społecznej oraz w zakresie gospodarki nieruchomościami.

Tabela 29. Zadania inwestycyjne planowane do realizacji w latach 2014 – 2020

	NAZWA PROJEKTU/ZADANIA INWESTYCYJNEGO	OCZEKIWANE REZULTATY	PODMIOT WDRAŻAJĄCY	PRZEWIDYWANE NAKLĄDY W PLN
INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA				
1	Przebudowa mostu w ciągu drogi powiatowej nr 1778Z w miejscowości Warszyn	Przebudowa mostu usprawni przejazd, most łączy powiat pyrzycki z powiatem stargardzkim	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	800 000,00
2	Przebudowa mostu w ciągu drogi powiatowej nr 1578Z w miejscowości Przywodzie	Przebudowa mostu usprawni przejazd drogą. Ulegnie poprawie bezpieczeństwo ruchu drogowego	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	800 000,00
3	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1559Z Żabów – Mechowo odcinek Ryszewko - Młyny	Budowa chodnika poprawi bezpieczeństwo pieszych a przede wszystkim dzieci chodzących tą drogą do szkoły podstawowej	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	350 000,00
4	Ułożenie dywanika cienkowarstwowego (Slurry Seal) na ul. Kilińskiego w Pyrzycach – dr. pow. nr 1612Z	Usprawni przejazd i wpłynie na poprawę wyglądu estetycznego ulicy w centrum miasta	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	100 000,00
5	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1626Z ul. Staromiejskiej w Pyrzycach	Droga ta stanowi alternatywną drogę objazdu przy zablokowaniu drogi nr 3. Przebudowa drogi usprawni przejazd.	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	1 983 000,00

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

6	Przebudowa drogi nr 1621Z - ulicy Poznańskiej w mieście Pyrzyce	Przebudowa drogi usprawni dojazd i dojście do szkoły podstawowej zlokalizowanej przy tej ulicy.	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	600 000,00
7	Przebudowa drogi nr 1606Z – ulicy Ciepłowniczej w mieście Pyrzyce Ułożenie nakładki bitumicznej jezdni, budowa chodników oraz przebudowa mostu	Przebudowa drogi oraz budowa chodników wpłynie na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego gdyż drogą tą porusza się duża ilość pieszych,	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	2 900 000,00
8	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1575Z Jesionowo do granicy powiatu.	Usprawni przejazd drogą. Droga łączy powiat pyrzycki z powiatem myśliborskim.	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	913 600,00
9	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1576Z Lubiatowo do granicy powiatu.	Usprawni przejazd drogą Droga łączy powiat pyrzycki z powiatem myśliborskim.	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	6 602 000,00
10	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1778Z Przelewice do granicy powiatu – poszerzenie i ułożenie nakładki bitumicznej na odcinku Rosiny-Płońsko i na odcinku od skrzyżowania z drogą nr 1578Z do granicy powiatu	Usprawni przejazd drogą. Droga łączy powiat pyrzycki z powiatem myśliborskim.	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	7 000 000,00
11	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1712Z Kunowo-Stary Przylep na odcinku Wierzbno-Koszewo.	Usprawni przejazd droga. Droga łączy powiat pyrzycki z powiatem stargardzkim. Przebudowa drogi wpłynie na rozwój ruchu turystycznego wzdłuż jeziora Miedwie.	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	640 000,00
12	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1574Z Ślazowo-Kluki na odcinku od skrzyżowania z drogą Nr 1576Z do skrzyżowania z drogą 1572Z	Usprawni przejazd	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	1 914 400,00
13	Kontynuacja modernizacji drogi powiatowej nr 1562Z Mechowo-Letnin	Kontynuacja przebudowy drogi w wyniku której nastąpi poszerzenie drogi wpłynie na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	600 000,00
14	Przebudowa drogi powiatowej nr 1572Z Brzesko-Bylice-Lipiany od km 19+400 do km 21+900 (Lipiany odcinek od skrzyżowania z ulicą Barlinecką do drogi nr 3)	Usprawni przejazd drogą	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	5 500 000,00
15	Przebudowa drogi powiatowej nr 1571Z Obryta – Lubiatowo od km 0+000 do km 8+168	Usprawni przejazd	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	15 000 000,00

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

16	Przebudowa drogi powiatowej nr 1559Z Mechowo – Żabów, odcinek droga wojewódzka 106 droga wojewódzka 122 (Stróżewo-Mechowo)	Modernizacja usprawni przejazd gdyż w chwili obecnej jest to droga o nawierzchni żuźlowej w złym stanie technicznym. Droga stanowi połączenie dwóch dróg wojewódzkich. Modernizacja drogi stworzy możliwość przejazdu bez konieczności przejazdu przez m. Pyrzyce co znacznie skróci czas przejazdu	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	12 000 000,00
17	Przebudowa drogi powiatowej nr 1563Z Obromino – Batowo, odcinek Obromino – Pstrowice	Usprawni przejazd drogą	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	2 000 000,00
18	Przebudowa drogi nr 1632Z - ulicy Żwirki i Wigury w mieście Pyrzyce	Przebudowa drogi poprawi bezpieczeństwo ruchu drogowego i wpłynie na poprawę wyglądu estetycznego ulicy	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	2 000 000,00
19	Przebudowa drogi nr 1370Z Babin-Kartno odcinek Babin -Babinek	Usprawni przejazd drogą	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	3 600 000,00
20	Przebudowa drogi powiatowej nr 1552Z Stare Chrapowo – Nowe Chrapowo	Usprawni przejazd drogą	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	3 200 000,00
21	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1554Z miejscowości Mielno	Budowa chodnika poprawi bezpieczeństwo pieszych	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	500 000,00
22	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1572Z i 1576Z na odcinku przebiegającym przez miejscowość Brzesko	Budowa chodnika poprawi bezpieczeństwo pieszych	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	500 000,00
23	Przebudowa drogi powiatowej nr 1713Z Koszewo-Dębica -Warnice od km 2+873 do km 6+796	Usprawni przejazd drogą	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	8 000 000,00
24	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1559Z na odcinku przebiegającym przez miejscowość Turze	Budowa chodnika poprawi bezpieczeństwo pieszych	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	500 000,00
25	Remont ul. Krótkiej w Pyrzycach – droga powiatowa nr 1614Z	Remont ulicy usprawni przejazd i poprawi bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz wpłynie na poprawę wyglądu estetycznego ulicy w centrum miasta	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	950 000,00
26	Przebudowa drogi powiatowej nr 1577Z na odcinku droga wojewódzka nr 122- Oćwieka	Usprawnienie przejazdu	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	1 500 000,00

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
27	Przebudowa, rozbudowa istniejących obiektów infrastruktury Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego	Likwidacja barier architektonicznych – dostosowanie obiektu do osób niepełnosprawnych	Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy	150 000,00
28	Wymiana instalacji elektrycznej	Podniesienie stany bezpieczeństwa	Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy	200 000,00
29	Renowacja nawierzchni boiska asfaltowego	Podniesienie standardu i bezpieczeństwa uczniów w czasie zajęć sportowych	Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy	35 000,00
30	Wykonanie kompletnej dokumentacji projektowej i budowlanej wszystkich branż Szpitala Powiatowego w Pyrzycach w celu dostosowania do obowiązujących norm i przepisów	Dostosowanie jednostki do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.06.2012 r w sprawie szczegółowych wymagań jakimi powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.	Szpital Powiatowy w Pyrzycach	2 500 000,00
31	Adaptacja pomieszczeń Apteki Szpitalnej i Fizjoterapii na Izbę Przyjęć wraz z budową windy oraz zakupem sprzętu i aparatury medycznej	Dostosowanie jednostki do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.06.2012 r w sprawie szczegółowych wymagań jakimi powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.	Szpital Powiatowy w Pyrzycach	4 500 000,00
32	Remont Bloków Operacyjnych (chirurgiczny, ortopedyczny) i Oddziału Intensywnej Terapii z instalacją klimatyzacji, instalacją gazów medycznych oraz próżni i wentylacji mechanicznej w całym budynku Szpitala Powiatowego w Pyrzycach wraz z zakupem sprzętu i aparatury medycznej	Dostosowanie jednostki do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.06.2012 r w sprawie szczegółowych wymagań jakimi powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.	Szpital Powiatowy w Pyrzycach	8 000 000,00
33	Wymiana sieci wodno-kanalizacyjnej wewnętrznej i zewnętrznej Szpitala z węzłami sanitarnymi (łazienki, ubikacje)	Dostosowanie jednostki do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.06.2012 r w sprawie szczegółowych wymagań jakimi powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.	Szpital Powiatowy w Pyrzycach	3 000 000,00
34	Wymiana sieci elektrycznej wraz z wymianą oświetlenia budynku Szpitala oraz wykonanie instalacji przywoławczej pacjentów	Dostosowanie jednostki do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.06.2012 r w sprawie szczegółowych wymagań jakimi powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.	Szpital Powiatowy w Pyrzycach	1 500 000,00

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

35	Montaż systemów i barier przeciwpożarowych	Dostosowanie jednostki do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.06.2012 r w sprawie szczegółowych wymagań jakimi powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.	Szpital Powiatowy w Pyrzycach	1 000 000,00
36	Modernizacja pomieszczeń Szpitala na potrzeby Oddziału Chorób Wewnętrznych	Dostosowanie jednostki do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.06.2012 r w sprawie szczegółowych wymagań jakimi powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.	Szpital Powiatowy w Pyrzycach	2 000 000,00
37	Modernizacja Centralnej Sterylizacji	Dostosowanie jednostki do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.06.2012 r w sprawie szczegółowych wymagań jakimi powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.	Szpital Powiatowy w Pyrzycach	1 500 000,00
38	Zakup aparatury medycznej	Dostosowanie jednostki do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.06.2012 r w sprawie szczegółowych wymagań jakimi powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.	Szpital Powiatowy w Pyrzycach	5 000 000,00
39	Wykonanie instalacji gazów medycznych	Dostosowanie jednostki do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.06.2012 r w sprawie szczegółowych wymagań jakimi powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.	Szpital Powiatowy w Pyrzycach	1 500 000,00
40	Informatyzacja Szpitala	Dostosowanie jednostki do wymogów ustawy z dnia 28.4.2011r o systemie informacji w systemie zdrowia.	Szpital Powiatowy w Pyrzycach	2 500 000,00
41	Założenie zespołu długoterminowej opieki domowej ZOL	Poprawa jakości i dostępności usług medycznych .	Szpital Powiatowy w Pyrzycach	500 000,00
42	Zakup wyposażenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	Podniesienie standardów pracy oraz poprawa wizerunku urzędu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	10 000,00
43	Modernizacja budynku GGN	Montaż niezależnego zasilania, wzrost atrakcyjności i wartości budynku	PODGIK	20 000,00
44	Modernizacja pomieszczeń w Komendzie Powiatowej Policji na potrzeby techników kryminalistyki	Dostosowanie do standardów „Otwartych jednostek Policji”	Komenda Powiatowa Policji	100 000,00
45	Remont ogrodzenia i nawierzchni utwardzonej w Komendzie Powiatowej Policji	Dostosowanie do standardów „Otwartych jednostek Policji”	Komenda Powiatowa Policji	250 000,00
46	Modernizacja budynku przewodników psów i obiektów dla psów w Komendzie Powiatowej Policji	Dostosowanie do standardów „Otwartych jednostek Policji”	Komenda Powiatowa Policji	150 000,00

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

47	Remont budynku garażowego w Komendzie Powiatowej Policji	Dostosowanie do standardów „Otwartych jednostek Policji”	Komenda Powiatowa Policji	226 000,00
48	Ochrona środowiska na akwenach wodnych oraz dekontaminacja na terenie Powiatu Pyrzyckiego	Stworzenie sprzętowego potencjału umożliwiającego skuteczne i efektywne ograniczanie i likwidowanie skutków skażeń wód powierzchniowych występujących na terenie powiatu oraz zabezpieczenie ludności przebywającej na terenie powiatu przed skutkami skażeń chemicznych, promieniotwórczych i biologicznych.	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	487 428,88
49	Zakupy inwestycyjne na potrzeby KP PSP w Pyrzycach	Podniesienie standardu usług	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	120 000,00
50	Utworzenie kawiarenki szkolnej	Poprawa warunków socjalnych młodzieży szkolnej	Zespół Szkół nr 1	10 000,00
51	Utworzenie klasopracowni do ćwiczeń samoobrony	Poprawa warunków edukacyjnych klas mundurowych	Zespół Szkół nr 1	10 000,00
52	Wyposażenie obiektów dydaktycznych w pomoce naukowe	Poprawa warunków nauki i pracy	Zespół Szkół nr 1	160 000,00
53	Modernizacja sal dydaktycznych	Poprawa warunków nauki i bezpieczeństwa	Zespół Szkół nr 1	71 000,00
54	Modernizacja systemu grzewczego w ZS nr 2 CKU	Poprawa warunków nauki i pracy	Zespół Szkół nr 2 CKU	2 165 000,00
55	Modernizacja kanalizacji na terenie ZS nr 2 CKU	Poprawa stanu technicznego	Zespół Szkół nr 2 CKU	300 000,00
56	Modernizacja bazy dydaktycznej warsztatów szkolnych i zajęć praktycznych wraz z utworzeniem pracowni zawodowych	Poprawa warunków nauki	Zespół Szkół nr 2 CKU	5 000 000,00
57	Utworzenie pracowni do prawidłowej realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego	Poprawa warunków nauki	Zespół Szkół nr 2 CKU	300 000,00

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

58	Zakupy inwestycyjne na potrzeby DPS (w tym samochód przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych, wyposażenie)	Standaryzacja DPS, zwiększenie konkurencyjności na rynku domów opieki stacjonarnej	Dom Pomocy Społecznej	500 000,00
59	Wymiana CO w budynku DPS Pyrzyce	Poprawa stany technicznego centralnego ogrzewania, zmniejszenie kosztów ogrzewania, wymiana instalacji żeliwnej	Dom Pomocy Społecznej	300 000,00
60	Wymiana instalacji elektrycznej budynku DPS Pyrzyce	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i pracowników DPS	Dom Pomocy Społecznej	300 000,00
61	Wymiana instalacji wodno – kanalizacyjnej budynku DPS Pyrzyce	Poprawa jakości instalacji , zmniejszenie awaryjności	Dom Pomocy Społecznej	250 000,00
62	Wymiana instalacji przywoławczej w DPS Pyrzyce	Standaryzacja DPS oraz bezpieczeństwo mieszkańców	Dom Pomocy Społecznej	100 000,00
63	Częściowa wymiana instalacji wodno – kanalizacyjnej w budynku DPS Żabów	Zmniejszenie ilości awarii	Dom Pomocy Społecznej	100 000,00
64	Budowa podjazdu dla osób niepełnosprawnych przy budynku DPS Żabów	Likwidacja barier architektonicznych, utworzenie wyjścia ewakuacyjnego dla osób niepełnosprawnych	Dom Pomocy Społecznej	200 000,00
65	Izolacja, drenaż fundamentów w budynku DPS Żabów	Przeciwdziałanie korozji ścian budynku	Dom Pomocy Społecznej	200 000,00
66	Prace naprawcze szybu wind w DPS Żabów	Zmniejszenie awaryjności, usunięcie skutków przecieków wody	Dom Pomocy Społecznej	80 000,00
67	Wykonanie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy Domu Pomocy Społecznej w Żabowie	Dokumentacja techniczna(projektowa) do zadania - Budowa Domu Pomocy Społecznej przy istniejącym budynku DPS	Dom Pomocy Społecznej	200 000,00
68	Remont ogrodzenia z zagospodarowaniem terenu DPS Żabów i DPS Pyrzyce	Poprawa jakości usług DPS	Dom Pomocy Społecznej	400 000,00

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

69	Budowa zintegrowanego systemu informatycznego e-urząd w Starostwie Powiatowym w Pyrzycach	Polepszenie jakości pracy urzędu i jakości obsługi interesantów, dostosowanie urzędu do rosnących wymogów w zakresie technik informatycznych	Starostwo Powiatowe w Pyrzycach	200 000,00
70	Informatyzacja oraz zakup komputerów dla Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych	Poprawa jakości życia mieszkańców	Centrum Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych	30 000,00
71	Wykonanie pokrycia dachowego budynku biurowego	Poprawa warunków życia mieszkańców	Centrum Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych	120 000,00
72	Budowa garażu oraz parkingu przy Centrum Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych	Poprawa bezpieczeństwa	Centrum Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych	80 000,00
73	Dostosowanie Kancelarii Tajnej w Starostwie Powiatowym w Pyrzycach do zgodności z obowiązującymi w tym zakresie przepisami	Poprawa zabezpieczenia przechowywanej dokumentacji	Starostwo Powiatowe w Pyrzycach	100 000,00
GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI				
74	Uregulowanie stanu prawnego działek ewidencyjnych pod drogami powiatowymi	Uporządkowanie stanu prawnego działek	PODGIK	100 000,00
75	Termomodernizacja budynku, docieplenie ścian piwnicy budynku administracyjnego przy ulicy Głowackiego 22	Zmniejszenie zużycia energii cieplnej, obniżenie kosztów eksploatacji	PODGIK	100 000,00
76	Wymiana pokrycia dachowego z dociepleniem w budynku administracyjnym przy ulicy Głowackiego 22	Poprawa stanu technicznego budynku, ograniczenie zużycia energii	PODGIK	50 000,00
77	Modernizacja systemu alarmowego w budynku administracyjnym przy ulicy Głowackiego 22	Poprawa bezpieczeństwa	PODGIK	50 000,00

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

78	Remont budynku Starostwa Powiatowego w Pyrzycach – termomodernizacja, wymiana sieci wodno-kanalizacyjnej i c.o.	Poprawa charakterystyki cieplnej budynku i zmniejszenie kosztów utrzymania administracji	Starostwo Powiatowe w Pyrzycach	1 500 000,00
79	Budowa Domu Pomocy Społecznej w Żabowie	Stworzenie kompleksu DPS z zagospodarowaniem terenu dla osób niepełnosprawnych. Rozszerzeni usług opiekuńczych, podniesienie konkurencyjności na rynku DPS. Obniżenie kosztów związanych utrzymaniem dwóch budynków	Dom Pomocy Społecznej	20 000 000,00
80	Termomodernizacja budynku DPS Pyrzyce oraz izolacja i drenaż fundamentów	Zmniejszenie zużycia energii – ograniczenie kosztów użytkowania	Dom Pomocy Społecznej	400 000,00
81	Budowa sali gimnastycznej	Poprawa warunków sportowych młodzieży szkolnej	Zespół Szkół nr 1	2 000 000,00
82	Termomodernizacja budynku ZS nr 1	Poprawa warunków pracy i obniżenie kosztów użytkowania	Zespół Szkół nr 1	1 476 000,00
83	Termomodernizacja obiektu Ośrodka Szkolno - Wychowawczego	Obniżenie kosztów eksploatacji oraz poprawa warunków nauki i pracy	Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy	785 000,00
84	Termomodernizacja budynku szkoły i sali gimnastycznej w ZS nr 2 CKU	Obniżenie kosztów eksploatacji oraz poprawa warunków nauki i pracy	Zespół Szkół nr 2 CKU	875 000,00
85	Termomodernizacja budynku internatu i stołówki w ZS nr 2 CKU	Obniżenie kosztów eksploatacji oraz poprawa warunków nauki i pracy	Zespół Szkół nr 2 CKU	865 000,00
86	Termomodernizacja warsztatów szkolnych w ZS nr 2 CKU	Obniżenie kosztów eksploatacji oraz poprawa warunków nauki i pracy	Zespół Szkół nr 2 CKU	978 000,00
87	Termomodernizacja budynku KP PSP w Pyrzycach	Obniżenie kosztów eksploatacji oraz poprawa warunków pracy	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	2 396 591,00

5.2. Źródła finansowania planowanych do realizacji przedsięwzięć

Tabela 30. Źródła finansowania

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Przewidywane nakłady (zł)	Źródła finansowania			
				Budżet jst	Budżet państwa	Środki prywatne i inne	Środki UE
INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA							
1	Przebudowa mostu w ciągu drogi powiatowej nr 1778Z w miejscowości Warszyn	2014 -2015	800 000,00	X	X	-	-
2	Przebudowa mostu w ciągu drogi powiatowej nr 1578Z w miejscowości Przywodzie	2014 -2015	800 000,00	X	X	-	-
3	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1559Z Żabów – Mechowo odcinek Ryszewko - Młyny	2014 -2015	350 000,00	X	-	-	-
4	Ułożenie dywanika cienkowarstwowego (Slurry Seal) na ul. Kilińskiego w Pyrzycach – dr. pow. nr 1612Z	2015	100 000,00	X	-	-	
5	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1626Z ul. Staromiejskiej w Pyrzycach	2016 – 2017	1 983 000,00	X	X	X	X
6	Przebudowa drogi nr 1621Z - ulicy Poznańskiej w mieście Pyrzyce	2016 – 2017	600 000,00	X		X	
7	Przebudowa drogi nr 1606Z – ulicy Ciepłowniczej w mieście Pyrzyce Ułożenie nakładki bitumicznej jezdni, budowa chodników oraz przebudowa mostu	2016 – 2018	2 900 000,00	X	X	-	X
8	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1575Z Jesionowo do granicy powiatu.	2017 – 2018	913 600,00	X	-	--	X
9	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1576Z Lubiatowo do granicy powiatu.	2017 – 2018	6 602 000,00	X	-	X	X
10	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1778Z Przelewice do granicy powiatu – poszerzenie i ułożenie nakładki bitumicznej na odcinku Rosiny-Płońsko i na odcinku od skrzyżowania z drogą nr 1578Z do granicy powiatu	2019 - 2020	7 000 000,00	X	X	X	X
11	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1712Z Kunowo-Stary Przylep na odcinku Wierzбно-Koszewo.	2018 – 2019	640 000,00	X	-	-	X
12	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1574Z Ślázowo-Kluki na odcinku od skrzyżowania z drogą Nr 1576Z do skrzyżowania z drogą 1572Z	2020	1 914 400,00	X	-	X	X
13	Kontynuacja modernizacji drogi powiatowej nr 1562Z Mechowo-Letnin	2019	600 000,00	X	-	-	-
14	Przebudowa drogi powiatowej nr 1572Z Brzesko-Bylice-Lipiany od km 19+400 do km 21+900 (Lipiany odcinek od skrzyżowania z ulicą Barlinecką do drogi nr 3)	2020	5 500 000,00	X	X	-	X

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

15	Przebudowa drogi powiatowej nr 1571Z Obryta – Lubiato od km 0+000 do km 8+168	2018 - 2020	15 000 000,00	X	X	X	X
16	Przebudowa drogi powiatowej nr 1559Z Mechowo – Żabów, odcinek droga wojewódzka 106 droga wojewódzka 122 (Stróżewo-Mechowo)	2019 – 2020	12 000 000,00	X	X	-	X
17	Przebudowa drogi powiatowej nr 1563Z Obromino – Batowo, odcinek Obromino – Pstrowice	2018	2 000 000,00	X	X	-	-
18	Przebudowa drogi nr 1632Z - ulicy Żwirki i Wigury w mieście Pyrzyce	2018 – 2019	2 000 000,00	X		X	-
19	Przebudowa drogi nr 1370Z Babin-Kartno odcinek Babin -Babinek	2020	3 600 000,00	X	X	X	-
20	Przebudowa drogi powiatowej nr1552Z Stare Chrapowo – Nowe Chrapowo	2019	3 200 000,00	X	X	X	-
21	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1554Z miejscowości Mielno	2018	500 000,00	X	-	X	-
22	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1572Z i 1576Z na odcinku przebiegającym przez miejscowość Brzesko	2019 – 2020	500 000,00	X	-	X	-
23	Przebudowa drogi powiatowej nr 1713Z Koszewo-Dębica -Warnice od km 2+873 do km 6+796	2019 - 2020	8 000 000,00	X	X	-	X
24	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1559Z na odcinku przebiegającym przez miejscowość Turze	2019	500 000,00	X	-	X	-
25	Remont ul. Krótkiej w Pyrzycach – droga powiatowa nr 1614Z	2018 – 2019	950 000,00	X	-	-	-
26	Przebudowa drogi powiatowej nr 1577Z na odcinku droga wojewódzka nr 122-Oćwieka	2019 - 2020	1 500 000,00	X	X	-	X
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA							
27	Przebudowa, rozbudowa istniejących obiektów infrastruktury Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego	2014 - 2015	150 000,00	X	-	-	X
28	Wymiana instalacji elektrycznej	2014 - 2016	200 000,00	X	-	-	-
29	Renowacja nawierzchni boiska asfaltowego	2014	35 000,00	X	-	-	-
30	Wykonanie kompletnej dokumentacji projektowej i budowlanej wszystkich branż Szpitala Powiatowego w Pyrzycach w celu dostosowania do obowiązujących norm i przepisów	2014-2016	2 500 000,00	X	X	X	X
31	Adaptacja pomieszczeń Apteki Szpitalnej i Fizjoterapii na Izbę Przyjęć wraz z budową windy oraz zakupem sprzętu i aparatury medycznej	2014-2016	4 500 000,00	X	X	X	X
32	Remont Bloków Operacyjnych (chirurgiczny, ortopedyczny) i Oddziału Intensywnej Terapii z instalacją klimatyzacji, instalacją gazów medycznych oraz próżni i wentylacji mechanicznej w całym budynku Szpitala Powiatowego w Pyrzycach wraz z zakupem sprzętu i aparatury medycznej	2014-2016	8 000 000,00	X	X	X	X

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

33	Wymiana sieci wodno-kanalizacyjnej wewnętrznej i zewnętrznej Szpitala z węzłami sanitarnymi (łazienki, ubikacje)	2014-2016	3 000 000,00	X	X	X	X
34	Wymiana sieci elektrycznej wraz z wymianą oświetlenia budynku Szpitala oraz wykonanie instalacji przywoławczej pacjentów	2014-2016	1 500 000,00	X	X	X	X
35	Montaż systemów i barier przeciwpożarowych	2014-2016	1 000 000,00	X	X	X	X
36	Modernizacja pomieszczeń Szpitala na potrzeby Oddziału Chorób Wewnętrznych	2014-2016	2 000 000,00	X	X	X	X
37	Modernizacja Centralnej Sterylizacji	2014-2016	1 500 000,00	X	X	X	X
38	Zakup aparatury medycznej	2014-2016	5 000 000,00	X	X	X	X
39	Wykonanie instalacji gazów medycznych	2014-2016	1 500 000,00	X	X	X	X
40	Informatyzacja Szpitala	2014-2017	2 500 000,00	X	X	X	X
41	Założenie zespołu długoterminowej opieki domowej ZOL	2014-2017	500 000,00	X	X	X	X
42	Zakup wyposażenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	2014 - 2015	10 000,00	X	-	-	-
43	Modernizacja budynku GGN	2014	20 000,00	X	-	-	-
44	Modernizacja pomieszczeń w Komendzie Powiatowej Policji na potrzeby techników kryminalistyki	2014 - 2016	100 000,00	-	X	-	-
45	Remont ogrodenia i nawierzchni utwardzonej w Komendzie Powiatowej Policji	2014 - 2020	250 000,00	-	X	-	-
46	Modernizacja budynku przewodników psów i obiektów dla psów w Komendzie Powiatowej Policji	2014 - 2016	150 000,00	-	X	-	-
47	Remont budynku garażowego w Komendzie Powiatowej Policji	2014 - 2020	226 000,00	-	X	-	-
48	Ochrona środowiska na akwenach wodnych oraz dekontaminacja na terenie Powiatu Pyrzyckiego	2014 - 2015	487 428,88	X	X	-	X
49	Zakupy inwestycyjne na potrzeby KP PSP w Pyrzycach	2014 - 2020	120 000,00	-	X	-	X
50	Utworzenie kawiarenki szkolnej	2014	10 000,00	X	-	-	-

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

51	Utworzenie klasopracowni do ćwiczeń samoobrony	2015	10 000,00	-	-	-	X
52	Wyposażenie obiektów dydaktycznych w pomoce naukowe	2015 - 2017	160 000,00	X	-	-	X
53	Modernizacja sal dydaktycznych	2014 - 2016	71 000,00	X	X	-	-
54	Modernizacja systemu grzewczego w ZS nr 2 CKU	2014 - 2016	2 165 000,00	X	-	-	-
55	Modernizacja kanalizacji na terenie ZS nr 2 CKU	2015 – 2016	300 000,00	X	-	-	-
56	Modernizacja bazy dydaktycznej warsztatów szkolnych i zajęć praktycznych wraz z utworzeniem pracowni zawodowych	2014 – 2016	5 000 000,00	X	-	-	X
57	Utworzenie pracowni do prawidłowej realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego	2014 - 2016	300 000,00	X	-	-	X
58	Zakupy inwestycyjne na potrzeby DPS (w tym samochód przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych, wyposażenie)	2015 – 2020	500 000,00	X	-	X	-
59	Wymiana CO w budynku DPS Pyrzyce	2016 – 2020	300 000,00	X	-	-	
60	Wymiana instalacji elektrycznej budynku DPS Pyrzyce	2016 – 2020	300 000,00	X	-	-	-
61	Wymiana instalacji wodno – kanalizacyjnej budynku DPS Pyrzyce	2016 – 2020	250 000,00	X	-	-	-
62	Wymiana instalacji przywoławczej w DPS Pyrzyce	2016	100 000,00	X	-	-	-
63	Częściowa wymiana instalacji wodno – kanalizacyjnej w budynku DPS Żabów	2015	100 000,00	X	-	-	-
64	Budowa podjazdu dla osób niepełnosprawnych przy budynku DPS Żabów	2015 – 2020	200 000,00	X	-	X	-
65	Izolacja, drenaż fundamentów w budynku DPS Żabów	2015 – 2020	200 000,00	X	-	-	-
66	Prace naprawcze szybu wind w DPS Żabów	2014	80 000,00	X	-	-	-

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

67	Wykonanie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy Domu Pomocy Społecznej w Żabowie	2014	60 000,00	X	-	-	-
68	Remont ogrodzenia z zagospodarowaniem terenu DPS Żabów i DPS Pyrzyce	2015 - 2020	400 000,00	X	-	-	-
69	Budowa zintegrowanego systemu informatycznego e-urząd w Starostwie Powiatowym w Pyrzycach	2014 – 2016	200 000,00	X	-	-	X
70	Informatyzacja oraz zakup komputerów dla Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych	2014 – 2016	30 000,00	X	-	-	X
71	Wykonanie pokrycia dachowego budynku biurowego	2015 – 2017	120 000,00	X	-	-	-
72	Budowa garażu oraz parkingu przy Centrum Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych	2014 – 2015	80 000,00	X	-	-	-
73	Dostosowanie Kancelarii Tajnej w Starostwie Powiatowym w Pyrzycach do zgodności z obowiązującymi w tym zakresie przepisami	2014 - 2016	100 000,00	X	-	-	X
GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI							
74	Uregulowanie stanu prawnego działek ewidencyjnych pod drogami powiatowymi	2014 - 2020	100 000,00	-	X	-	-
75	Termomodernizacja budynku, docieplenie ścian piwnicy budynku administracyjnego przy ulicy Głowackiego 22	2014 – 2020	100 000,00	X	-	-	X
76	Wymiana pokrycia dachowego z dociepleniem w budynku administracyjnym przy ulicy Głowackiego 22	2014 – 2020	50 000,00	X	-	-	X
77	Modernizacja systemu alarmowego w budynku administracyjnym przy ulicy Głowackiego 22	2014 - 2020	50 000,00	X	-	-	-
78	Remont budynku Starostwa Powiatowego w Pyrzycach – termomodernizacja, wymiana sieci wodno-kanalizacyjnej i c. o.	2014 - 2016	1 500 000,00	X	-	-	X
79	Budowa Domu pomocy Społecznej w Żabowie	2015 - 2020	20 000 000,00	X	X	X	X

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

80	Termomodernizacja budynku DPS Pyrzyce oraz izolacja i drenaż fundamentów	2016	400 000,00	X	-	-	-
81	Budowa sali gimnastycznej	2014 - 2017	2 000 000,00	-	X	-	X
82	Termomodernizacja budynku ZS nr 1	2014 - 2016	1 476 000,00	-	X	-	
83	Termomodernizacja obiektu Ośrodka Szkolno - Wychowawczego	2016	785 000,00	X	-	-	X
84	Termomodernizacja budynku szkoły i sali gimnastycznej w ZS nr 2 CKU	2014 - 2016	875 000,00	X	-	-	-
85	Termomodernizacja budynku internatu i stołówki w ZS nr 2 CKU	2014 - 2016	865 000,00	X	-	-	-
86	Termomodernizacja warsztatów szkolnych w ZS nr 2 CKU	2014 - 2016	978 000,00	X	-	-	-
87	Termomodernizacja budynku KP PSP w Pyrzycach	2014	2 396 591,00	-	-	X	-

6. POWIĄZANIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE POWIATU I WOJEWÓDZTWA

Poprzez podjęcie realizacji wielu zaplanowanych zadań, w tym z zakresu:

- infrastruktury drogowej,
- edukacji i sportu,
- opieki zdrowotnej i pomocy społecznej,
- bezpieczeństwa publicznego,
- informatyzacji

planuje się podniesienie konkurencyjności regionu oraz polepszenie jakości życia mieszkańców Powiatu Pyrzyckiego.

Określając swoje programy i projekty/zadania samorząd powiatu uwzględnia działania rozwojowe podejmowane w regionie przez inne samorządy i organizacje.

Zadania przewidziane do realizacji w ramach Planie Rozwoju Lokalnego Powiatu Pyrzyckiego na lata 2014–2020 wpisują się w cele przewidziane w *Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020*, stanowiąc ich częściową realizację.

Zadania z zakresu poprawy stanu środowiska naturalnego

Zadania wyznaczone przez *Program ochrony środowiska Powiatu Pyrzyckiego na lata 2012-2015* wpisują się w cele wyznaczone przez *Plan Gospodarki Odpadami Dla Województwa Zachodniopomorskiego* oraz są spójne z gminnymi planami gospodarki odpadami. Ponadto zadania wpisują się realizację celu 4 *Strategii Województwa Zachodniopomorskiego do 2020r.*

Zadania z zakresu rozwoju systemu komunikacji i infrastruktury transportowej

Zadania inwestycyjne planowane do realizacji przez Zarząd Dróg Powiatowych są zbieżne z postawionymi celami w *Strategii Rozwoju Sektora Transportu Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015*. Zadania z zakresu przebudowy dróg powiatowych

są powiązane z planami remontów i przebudowy dróg w poszczególnych gminach i są wpisane także w planowane zadania inwestycyjne gmin powiatu pyrzyckiego. Również zadania dotyczące wybudowania nowych ścieżek rowerowych wzdłuż dróg powiatowych wpisują się w priorytety wyżej wymienionych strategii i planów.

Zadania z zakresu unowocześniania produkcji rolnej

Planowane podnoszenie kwalifikacji rolników oraz zwiększenie średniej wielkości gospodarstw wpisują się w cele 1 i 4 *Strategii rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2020*.

Zadania z zakresu rozwoju gospodarczego powiatu

Stymulowanie rozwoju lokalnej gospodarki oraz promocja przedsiębiorczości wpisuje się w *Program Wspierania Przedsiębiorczości, Wzrostu Innowacyjności Gospodarki i Kierunki Przeciwdziałania Bezrobociu w Województwie Zachodniopomorskim* oraz cele 1, 2, 5 i 6 *Strategii rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2020*.

Zadania z zakresu poprawy, jakości ochrony zdrowia

Zadania ujęte w Planie Rozwoju Lokalnego dotyczące opieki zdrowotnej są kontynuacją zadań inwestycyjnych i modernizacyjnych. W latach 2014-2020 priorytetowym zadaniem będzie poprawa skuteczności diagnostyki, leczenia i warunków pobytu pacjentów w pyrzyckim szpitalu oraz dalsze jego dostosowywanie do obowiązujących standardów w zakresie opieki medycznej. Zadania te wpisują się w cele strategiczne 5 i 6 *Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020*.

Zadania z zakresu aktywnej polityki społecznej

Zadania te wpisują się w cel strategiczny 5 i 6 *Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020*.

Zadania z zakresu rozwoju systemu oświaty i nauki

Rozbudowa, modernizacja i poprawa stanu funkcjonowania placówek oświatowych, oraz dostosowywania systemów nauczania do potrzeb rynku pracy wpisują się w cel strategiczny 5 *Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020*.

Zadania z zakresu rozwoju kultury fizycznej, sportu i turystyki

Zadania te wpisują się w cel strategiczny 5 i 6 *Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020*.

Zadania z zakresu poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego

Zadania te wpisują się w cel strategiczny 6 *Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020*.

Zadania z zakresu infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

Zadania polegające na budowie zintegrowanego systemu informatycznego e-urząd w Starostwie Powiatowym w Pyrzycach. Zadania te wpisują się w cel strategiczny 5 *Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020*.

7. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Realizacja zadań zawartych w *Planie Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki 2014 - 2020* mierzona będzie w pierwszej kolejności w odniesieniu do planowanych zadań/programów. Ponadto w dłuższej perspektywie czasowej oceniane będzie oddziaływanie podejmowanych i wykonanych zadań na stopień rozwoju powiatu i jego społeczności. Ocena ta będzie przeprowadzana w oparciu o wskaźniki oddziaływania w trzech sferach aktywności. Określone zostaną dla poszczególnych wskaźników wartości wyjściowe oraz planowane do osiągnięcia w określonych terminach.

Wskaźniki oddziaływania dla oceny realizacji Planu Rozwoju Lokalnego

Sfera rozwojowa	Wskaźniki oddziaływania
Ekologiczna	<ul style="list-style-type: none"> • Spadek obciążenia środowiska odpadami (wzrost % ilości odpadów unieszkodliwionych przez składowanie w stosunku do wszystkich wytworzonych odpadów), • Klasa czystości wód w jeziorach na terenie powiatu, • Wzrost odsetka obszarów chronionych posiadających aktualne i pełne plany ochrony, na których nie zanotowano zjawisk niepożądanych, w stosunku do wszystkich obszarów podlegających ochronie.
Gospodarcza	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby turystów odwiedzających powiat, • Wzrost liczby nowych inwestorów, • Wzrost odsetka absolwentów podejmujących pracę lub podejmujących studia, • Spadek odsetka młodzieży deklarującej chęć opuszczenia powiatu, • Stopień rozpoznawalności powiatu
Spoleczna	<ul style="list-style-type: none"> • Wielkość migracji ludności (saldo), • Spadek liczby osób bezrobotnych, • Wzrost poczucia bezpieczeństwa zdrowotnego i socjalnego mieszkańców • Spadek przestępczości, • Wzrost średnich wyników zewnętrznej matury, egzaminów gimnazjalnych i sprawdzianu po szkole podstawowej, • Wzrost zadowolenia interesantów z usług urzędu (ustalany w badaniach ankietowych)

8. PLAN FINANSOWY NA LATA 2014 – 2020

7.1. Sytuacja finansowa Powiatu w 2013r.

DOCHODY BUDŻETU POWIATU	2013
Podatki i opłaty lokalne, w tym:	0
Podatek od nieruchomości	0
Podatek rolny	0
Opłata eksploatacyjna	0
Pozostałe podatki i opłaty lokalne	0
Udziały w podatkach budżetu Państwa, w tym:	3 960 000,00
Udziały w PIT	3 790 000,00
Udziały w CIT	170 000,00
Dochody z majątku powiatu	1 000 000,00
Pozostałe dochody własne	5 670 820,00
Subwencje, w tym:	20 668 446,00
Subwencja oświatowa	13 617 681,00
Dotacje na zadania bieżące, w tym:	11 378 905,90
Dotacje w środków pomocowych	3 785 773,74
Dotacje na zadania majątkowe	51 692,00
RAZEM:	42 729 863,90

WYDATKI BUDŻETOWE	2013
Wydatki bieżące	42 011 792,47
Wydatki majątkowe	3 181 720,00
RAZEM:	45 193 512,47

WYDATKI BUDŻETOWE	2013
Rolnictwo i leśnictwo	3 849,00
leśnictwo	21 500,00
Transport i łączność	2 720 252,00
Turystyka	10 600,00
Gospodarka mieszkaniowa	84 691,00
Działalność usługowa	895 366,00
Administracja publiczna	5 136 302,28
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3 403 981,00

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0
Obsługa długu publicznego	828 000,00
Różne rozliczenia	71 000,00
Oświata i wychowanie	12 592 923,46
Ochrona zdrowia	2 930 000,00
Pomoc społeczna	7 520 959,16
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	5 566 449,77
Edukacyjna opieka wychowawcza	3 118 650,00
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	160 988,80
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	38 000,00
Kultura fizyczna i sport	90 000,00
RAZEM:	45 193 512,47

7.2. Wieloletnia Prognoza Finansowa

Wyszczególnienie	Dochody ogółem	z tego:									
		Dochody bieżące	w tym:						Dochody majątkowe	w tym:	
			dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	podatki i opłaty	w tym:	z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące		ze sprzedaży majątku	
						z podatku od nieruchomości					
Lp	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.3.1	1.1.4	1.1.5	1.2	1.2.1	1.2.2
Plan 3 kw. 2013	44 338 339,39	41 724 339,39	3 790 000,00	170 000,00	2 880 000,00	0,00	20 668 446,00	12 123 993,39	2 614 000,00	2 600 000,00	0,00
Wykonanie 2013	44 338 339,39	41 724 339,39	3 790 000,00	170 000,00	2 880 000,00	0,00	20 668 446,00	12 123 993,39	2 614 000,00	2 600 000,00	0,00
2014	40 066 719,23	39 066 719,23	3 921 429,00	200 000,00	1 575 100,00	0,00	19 757 398,00	7 629 570,00	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00
2015	43 130 000,00	42 130 000,00	4 000 000,00	180 000,00	3 000 000,00	0,00	20 400 000,00	12 800 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00
2016	43 960 000,00	43 760 000,00	4 200 000,00	190 000,00	3 150 000,00	0,00	21 120 000,00	13 300 000,00	200 000,00	200 000,00	0,00
2017	45 400 000,00	45 300 000,00	4 350 000,00	190 000,00	3 250 000,00	0,00	21 900 000,00	13 750 000,00	100 000,00	100 000,00	0,00
2018	46 900 000,00	46 800 000,00	4 500 000,00	200 000,00	3 400 000,00	0,00	22 600 000,00	14 200 000,00	100 000,00	100 000,00	0,00
2019	48 505 000,00	48 405 000,00	4 650 000,00	205 000,00	3 500 000,00	0,00	23 350 000,00	14 700 000,00	100 000,00	100 000,00	0,00
2020	49 860 000,00	49 760 000,00	4 750 000,00	210 000,00	3 600 000,00	0,00	24 000 000,00	15 150 000,00	100 000,00	100 000,00	0,00

Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki na lata 2014 – 2020

Plan finansowy c.d.

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem	z tego:						Wynik budżetu	
		Wydatki bieżące	w tym:				Wydatki majątkowe		
			z tytułu poręczeń i gwarancji	w tym:	na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej, w wysokości w jakiej nie podlegają sfinansowaniu dotacją z budżetu państwa)	wydatki na obsługę długu			w tym:
				gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitów spłaty zobowiązań określonych w art. 243 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) lub art. 169 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.)					odsetki i dyskonto określone w art. 243 ust. 1 ustawy lub art. 169 ust. 1 ufp z 2005 r.
Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.3.1	2.2	3
Plan 3 kw. 2013	43 457 987,39	40 914 485,39	218 000,00	0,00	0,00	610 000,00	610 000,00	2 543 502,00	880 352,00
Wykonanie 2013 1)	43 457 987,39	40 914 485,39	218 000,00	0,00	0,00	610 000,00	610 000,00	2 543 502,00	880 352,00
2014	40 066 719,23	38 008 346,23	286 000,00	0,00	0,00	690 000,00	690 000,00	2 058 373,00	0,00
2015	42 884 000,00	40 820 000,00	280 000,00	0,00	0,00	690 000,00	690 000,00	2 064 000,00	246 000,00
2016	43 264 000,00	41 954 000,00	274 000,00	0,00	0,00	670 000,00	670 000,00	1 310 000,00	696 000,00
2017	44 404 000,00	43 147 000,00	267 000,00	0,00	0,00	640 000,00	640 000,00	1 257 000,00	996 000,00
2018	45 654 000,00	44 351 000,00	261 000,00	0,00	0,00	590 000,00	590 000,00	1 303 000,00	1 246 000,00
2019	47 259 000,00	45 445 000,00	255 000,00	0,00	0,00	540 000,00	540 000,00	1 814 000,00	1 246 000,00
2020	48 364 000,00	46 751 000,00	248 000,00	0,00	0,00	503 000,00	503 000,00	1 613 000,00	1 496 000,00

9. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Pyrzyckiego 2014 - 2020 zawiera, wśród innych danych i informacji, wykaz zadań/projektów/programów, które powinny przyczyniać się do poprawy warunków życia mieszkańców. Każdy program i zadanie/projekt prowadzony z udziałem samorządu powiatu akceptowany będzie przez Zarząd Powiatu.

Projekt całościowego dokumentu Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki 2014 - 2020 został przygotowany przez Zespół ds. Rozwoju powołany Zarządzeniem nr 2/OP/2014 Starosty Pyrzyckiego z dnia 20 stycznia 2014r. w oparciu o materiał dostarczony przez dyrektorów wydziałów Starostwa i jednostek organizacyjnych powiatu oraz służb powiatowych. Ostateczna wersja dokumentu Plan Rozwoju Lokalnego Powiat Pyrzycki 2014 – 2020 będzie uchwalona przez Radę Powiatu po konsultacji i zaopiniowaniu przez jej komisje.

Wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego

P o d m i o t	C z y n n o ś ć
Zespół ds. Rozwoju	Zebranie materiałów wyjściowych do sporządzenia projektu <i>Planu Rozwoju Lokalnego</i>
Zarząd Powiatu	Przygotowanie projektu <i>Planu Rozwoju Lokalnego</i>
Komisje Rady Powiatu	Opiniowanie projektu <i>Planu Rozwoju Lokalnego</i>
Rada Powiatu	Uchwalenie <i>Planu Rozwoju Lokalnego</i>

Finansowanie realizacji *Planu* odbywać się będzie w oparciu o wieloletni plan finansowy na lata 2014 – 2026 oraz przygotowywane i uchwalane przez Radę Powiatu kolejne roczne budżety powiatu. Dla zapewnienia wysokiego tempa rozwoju, przy

ograniczonych wolnych środkach budżetowych, stosowane będą dla realizacji poszczególnych zadań/projektów/programów montaż finansowe oparte na partnerstwie publiczno publicznym i publiczno prywatnym, które powinny stawać się jednym z najważniejszych źródeł środków na finansowanie przedsięwzięć, zwłaszcza infrastrukturalnych i innych przedsięwzięć ważnych z punktu widzenia rozwoju powiatu. W obrębie wytypowanych do realizacji zadań, zwłaszcza inwestycyjnych, w pierwszej kolejności finansowane będą te, na które pozyskane zostaną środki bezzwrotne.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Pyrzyckiego na lata 2014-2020 zostanie uchwalony przez Radę Powiatu do końca kwietnia 2014 r.

10. SPOSÓB MONITOROWANIA, OCENY KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

W proces monitorowania realizacji *Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Pyrzyckiego 2014-2020* zaangażowany będzie Zespół ds. Rozwoju, Zarząd Powiatu Pyrzyckiego oraz Rada Powiatu.

Dla oceny postępów we wdrażaniu *Planu* wprowadzony zostanie system pomiaru jego realizacji. Co dwa lata, rozpoczynając od roku 2016, oceniany będzie stopień realizacji *Planu* w trzech kategoriach:

- infrastruktura transportowa,
- społeczna,
- gospodarka nieruchomościami.

Wyniki monitorowania umieszczane będą w *Sprawozdaniu z Realizacji Planu Rozwoju Lokalnego*, przekazywanym Zarządowi w terminie do 31 marca. *Sprawozdanie* przyjęte przez Zarząd, zostanie przekazane Radzie.

W razie potrzeby Zarząd Powiatu i Rada Powiatu będą na bieżąco uchylać niezbędne zmiany w Planie Rozwoju Lokalnego, a zwłaszcza w zadaniach, wynikających z bieżących potrzeb.

Komunikacja społeczna przy monitorowaniu Planu będzie zapewniona dzięki różnorodnym działaniom informacyjni – promocyjnym. Szczególnie aktywny udział w tym procesie, poza właściwymi pracownikami starostwa, przypadnie Zespołowi ds. Rozwoju

oraz Radzie Powiatu, w tym jej komisjom. Plan zostanie wydrukowany i dostarczony wszystkim Radym Powiat. Opis programu oraz dokumenty monitorujące będą udostępniane w przypadku zainteresowania lokalnym mediom a także prezentowane na stronie internetowej powiatu pyrzyckiego, co umożliwi również mieszkańcom i wszystkim zainteresowanym wyrażenie swoich opinii.